

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

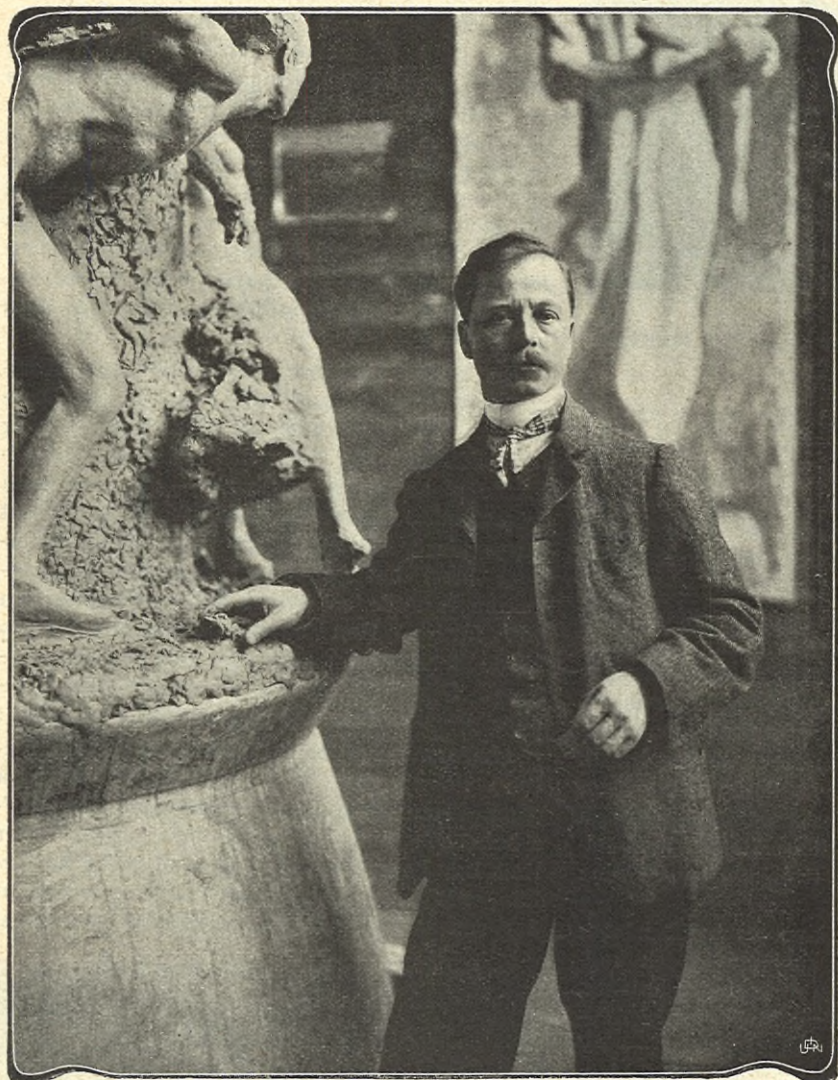

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

CHRISTIAN ERIKSSON I SIN ATELIER. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

KARL NORDSTRÖM OCH CHRISTIAN ERIKSSON. LITET RANDTEXT TILL PORTRÄTTEN AF GEORG NORDENSVAN.

DE TVÅ konstnärerna ha flere olikheter än likheter sins emellan. Men en sak ha de — åtminstone för närvarande — gemensam och det är deras i dagarna öppnade utställning i Konstföreningen.

Där representera de hvar sin konstart och hvar sitt temperament — två kärnfulla konstnärer och två nyhetsmakare, hvar på sitt område.

*

Karl Nordströms namn har så länge som de flesta af oss minnas tillbaka varit förenadt med agitation. Det är snart tjuugu år sedan opponenterna förklarade krig mot akademien och allt sedan dess har Nordström stått främst bland de stridbara, först som verksam leda-

1877 som den store flamske målaren, och han var Erik den fjortonde vid en historisk och delvis parodisk tillställning 78. Vid festligheter och högtidliga tillfällen skref han vers, som beundrades af kamraterna, och han deklamerade »Den flygande holländaren» och »Vara eller icke vara» och var van att applåderas.

Hvad det är länge sedan! Och hur tiden omskapat människorna — eller låt mig säga *en del* af dem! Af de gamla kamraterna, som trufdes så bra ihop, ha några blifvit berömda män och andra ha blifvit ingenting, några ha dragit sig

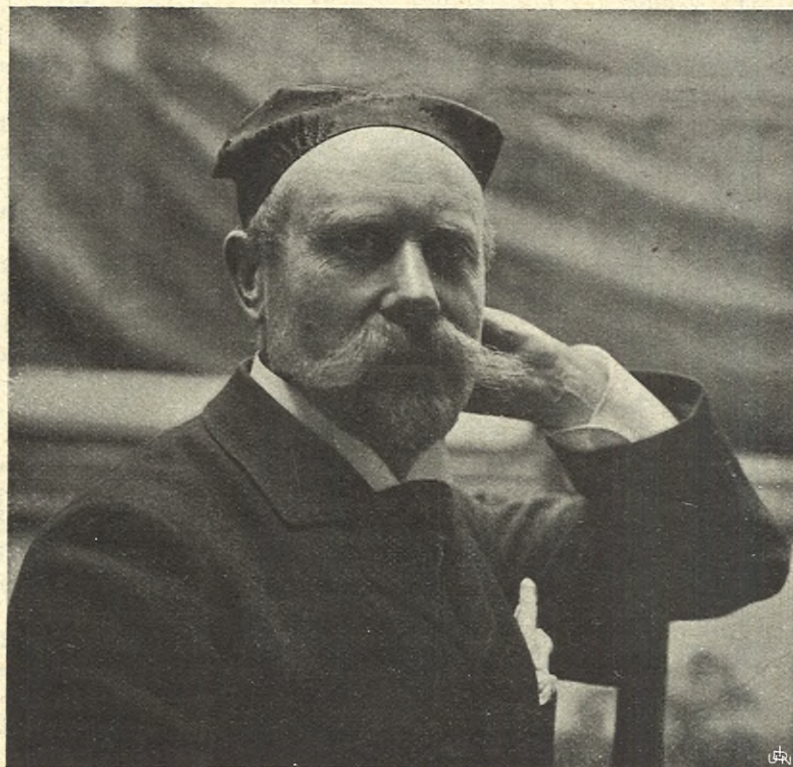
mot af Konstnärsförbundet och sedan äfven som dess ordförande. Som sådan för han klubban på Richard Berghs porträttgrupp af Konstnärsförbundets styrelse, och att döma af hans uppsyn på taflan, så sitter han också inne med utslagsrösten. Viljefast och energisk som personlighet och som konstnär.

Han har aldrig varit akademiker, om man icke räknar att han gick i principskolan en liten tid i sin ungdom på 1870-talet. För Perséus målade han som andra stilleben och lefvande modell och interiörer på Gripsholm under sommarkursen. Han var en blek och blond ung man med pip-skägg och långt hår — de hade hår på den tiden, de som nu ha kalotter. Han uppträdde vid Rubensfesten på Gripsholm

tillbaka och andra ha hållit sig framme, flere äro döda och andra äro så godt som glömda. Några kunna inte vara i samma rum som andra. Partisöndringen har skilt dem åt, och det är inte uteslutande godt, det den utträttat. Men det hör inte hit.

Nordström kom med sina målade studier till Boklund, men han kom däremot *inte* upp i antikskolan, besynnerligt nog. Det tycks mindre ha varit talang än korrekta skolstudier, som fordrades af de inträdessökande — hufvudsaken var antagligen, att man skulle ha — som gamle Palm uttryckte sig — »genomgått sin exercis» i att teckna efter planseh, klotsar och gipsornament. Detta var emellertid Nordströms första törn med konstakademien. Enligt hvad Richard Bergh berättar i en uppsats om Nordström i Ord och Bild 1897, bodde denne då i ett vindsrum i de Hammerska rucklen vid Berzelii park — där det på nedre botten fanns skjutbanor, loppceirkus, menageri, klädstand och lite af hvarje. Till detta vindsrum gingo hans kamrater efter sina lektioner om kvällarna. Där drömdes och filosoferades och byggdes luftslott. Och medan de andra tecknade antiker på akademien, satt Nordström ensam och komponerade scener ur Shakespeare eller efter nordiska folkvisemotiv. »I dessa svarta blad fanns förborgad en egenomlig poesi, ofta mörk och hotfull, stundom vek och drömmande... Nordström var *lyriker* bland kamraterna.»

Om somrarna var han hemma på Tjörn på västkusten, och därifrån reste han 1880 till Paris. I två repriser vistades han samman-

KARL NORDSTRÖM. A. BLOMBERG FOTO.

lagdt fyra år i Frankrike, fick en och annan tafra refuserad vid salongen, tog intyck af impressionisterna, utan att likväl upptaga deras målningssätt — gjorde energiska studier ute i Gréz, den i vårt svenska måleris historia ryktbar blifna artistbyn i Fontainebleautrakten, och slog igenom på salongen 1886 med en barrskogsinteriör. Lustigt nog var den placerad mellan två representativa porträtt af Cabanel, den ej så litet fadda modemålaren från andra kejsardömet. Att tafan var en god naturstudie, blond och luftig och alls inte lik hvarken Edvard Berghs eller Holms furuskogar, är det enda jag minns af den. Den såldes till Göteborg, och det skulle vara roligt — kanske också öfverraskande — att återse den.

Sedan den tiden har Nordström varit bostätt än hemma på Tjörn, än på Djurgården i »det gula huset» på Skansen — det var innan Skansen ännu fanns — än i Varberg och nu senast i Stockholm i Bellevue. Natur vill han uppenbarligen ha omkring sig, äfven då han bor i en stad. Ofta har han retat både publiken och recensenter och äfven andra målare genom att måla som man ej är van att se tafior målade. Men seg och envis, har han tillkämpat sig aktning och erkännande. Det har inte gått lätt, ännu finns det nog de som anse att han inte kan måla eller som beklaga sig öfver att han målar så groft och kargt och så »föga tilltalande». Vi skola hoppas, att dessa på hans utställning få upp ögonen för den hårdnackade viljan i hans sträfvan, för den manliga, kraftfulla karaktären i hans konst.

Jag skall inte ingå på någon konstnärlig karaktäristik, endast göra en randteckning till porträtten. Skall jag yttra mig om personen, så kan jag med godt samvete skvallra om, att Karl Nordström hör till de goda hufvudena i vår konstnärskår. Han är bland annat en förträfflig talare — att vara talare förutsätter, som bekant, ej godt hufvud, men en ypperlig sådan blir man nog inte utan ett sådant. Och det finns väl ingen, meningsfrände eller motståndare, som vill neka till, att han är en man för sig, en man, som aldrig kompromissat och gått på ackord med sin öfvertygelse och som därtill aldrig tagit ett steg i syfte att försäkra sig om någon personlig fördel. Han hör ej till de lätt tillgängliga och inte till dem, som räkna sina intima vänner i hundratal och som bli kallade »allas vår» X. Men hans konst visar, att sträfheten är långt ifrån dominerande i hans temperament.

»Det är märkvärdigt hvad tiden går», sa gumman, när prästen påmint om att det är 1900 år sedan Kristi födelse. Jag gjorde samma spirituella iakttagelse om tiden, när jag i fjol våras gick på Via Sistina i Rom och tittade efter gamla kända lokaler. Där var mycket förändradt. Cesares osteria var förvandlad till apotek — jag är säker på att man mätte

Hvilket munvatten skall man använda? Intyg: »Den bekantskap jag gjort med AZYMOL, har varit uteslutande angenäm och vill jag särskildt framhålla dess utomordentligt angenäma och uppfriskande smak samt dess förmåga att upplösa fett- och slemartade beläggningar å tänder och slemhinna; och uppfyller AZYMOL de fordringar man ställer på ett det bästa munvatten och kan sålunda med allt skäl rekommenderas.

Stockholm den 22 nov. 1899.

Henrik Welin,

legitimerad tandläkare.

Lärare vid Karol. instit. Tandläkareinstitution.

GOSSPORTRÄTT I MARMOR AF CHRISTIAN ERIKSSON.

bättre af de varor, som serverades där på Cesares tid. Midt emot reste sig ett franskt förnämt nunnekloster med bländhvita arkader och ett elegant klocktorn. Och huset där invid, n:r 123, »katakomberna» förr kalladt, var restaurerad och elegant och en marmortafla var uppsatt på fasaden, som förkunnade, inte att Christian Eriksson, Werner Åkerman, Sven Andersson och före dem Egron Lundgren och många andra större och mindre storheter där haft sin studio och kletat med lera eller målat och spelat mandolin och dansat med campagnaflickor, utan att Gogol bott och dött i huset. Det stod emellertid kvar med sin lilla svarta port, sina krångliga fängelseaktiga gångar och branta trappor och sin lilla trädgård med solsken och apelsinträan en trappa upp och sina atelierer i alla våningar.

In på Cesares osteria kom en kväll hösten 1890 en liten yngling i sportmössa och knäbyxor och med ett friskt rödligt gossansikte. Det var den väntade »Erik». Han kom från Paris, hade hjulat en god del af vägen — sa han — men vid italienska gränsen hade han oväntadt fått betala 70 eller 80 francs, hvad det nu var, i tull för cykeln. Följden blef att han blef fastsittande pank i en norditaliensk stadshåla till dess reskassa hann anlända från Rom. Men nu var det där glömdt och nu var han hemmastadd i Rom och hade hyrt atelier i 123:an. Där kletade han hyster på förmiddagen och knåpade med en liten käppknopp, som bildades af två figurer — efter lefvande modell förstås — och som sedan blef utförd i silfver, och om kvällarna, när Werner Åkerman blåste flöjt, drack kaffe och var lyrisk, så knackade han ut figurer i en silfverbägare och komponerade schiffer på ett lerfat. Alltid sysselsatt och alltid full af idéer.

Han var inte lik

andra af våra artister på den tiden och han hade ej heller gått den vanliga vägen till erkänt konstnärskap.

Han hade växt upp i sin faders snickareverkstad i en by i Värmland. Där lärde pojarna sig att slöjda och att göra nytta efter förmåga. Småttingarna fingo tidigt vänja sig vid att köra till skogen efter ved eller att köra ensamma in till Arvika efter varor. Det var begåfvade gossar, händiga först och sist. Ett par af dem ha vunnit namn och rykte som snickare, och Christian har som bekant blifvit den främste konstnär bland våra handtverkare och den främste handtverkaren bland våra konstnärer.

Vid sjutton år for han till Stockholm till tekniska skolan och två år senare till Hamburg, där en af bröderna fått en plats, så pass indräktig, att han kunde skicka respängar till Christian. Nu följde ett par år hos en ornamentsbildhuggare, strängt arbete på verkstaden hela förmiddagen och studier på konstindustriella skolan om kvällen. Någon tanke på att bli konstnär hade den unge arbetaren ej då ännu, men han blef skicklig i att modellera ornament, blef den främste på verkstaden, fick de svåraste arbetena att utföra och sattes — en pojke ännu — att befalla öfver de andra arbetarne, som fingo göra bisakerna.

En gång fick han 500 kronor från Kommerskollegium hemma och reste då till Dresden. 1884 kom han till Paris efter sex år i Tyskland. Där fick han efter en tids sökande plats på ett tegelbruk — en af de mera framstående arbetarne hade uteblifvit, och det fanns för ögonblicket ingen som kunde öfvertaga hans beting. Man placerade den nykomne framför en gotisk fial, den skulle han göra färdig. Han tog rasp och hammare och hörde kamraterna säga: »il connait son métier». Den uteblifne infann sig en timme senare — och fick sitt afsked »sans phrases».

»Le nouveau» behöll platsen efter sin lyckade debut, och hans lön ökades gång på gång. Han fick snart hjälp med allt grof- arbete och han fick arbeta hur mycket eller litet han behagade. Det gick småningom därhän, att han endast om kvällarna och söndagarna modellerade på verkstaden och dess-

CHRISTIAN ERIKSSON MED FRU OCH BARN UTANFÖR SIN VILLA Å DJURGÅRDEN.

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkänt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerhandlarne.

PROF gratis och franko från Axel Lennstrand. GEFLE.

emellan efterskickade man honom, när något svårare eller finare arbete skulle göras. Han fortfor att studera på teknisk skola, och liksom de andra eleverna där blef äfven han elev vid Ecole des beaux arts.

Där var skulptören Falguière hans lärare i tre år. I första början skall han enligt egen försäkran ha varit omöjlig och fått ovet, men det kan ju hända att han missminner sig — i alla händelser gjorde han sig uppmärksam och en kvinnostaty inbringade honom medalj vid akademien. Som han måste lefva på sitt arbete, var han samtidigt med akademistudierna medhjälpare åt både Falguière och andra skulptörer — åt Hasselberg bland andra — och har »byggt upp» åt dem flere statyer och grupper, som sedan blifvit ryktbara, och gjort grofarbetet vid modelleringen. Naturligtvis gjorde han också egna arbeten. Modellstudien »Martyren» utställdes på salongen 1888, och på världsutställningen året därpå slog han afgjordt igenom. Hans lilla förtjusande bronsvas »Tjusning» hamnade på Nationalmuseum och den stora vasen »Ur barnvärlden» hos Pontus Fürstenberg, som sedan beställde den stora Linnéreliefen i marmor och skänkte den till Nationalmuseum. Sedan dess har Christian Eriksson — som hvar man vet — befestat sitt rykte som en af våra främsta bildkonstnärer.

När han flyttade hem 1897, hade han vistats utomlands i 20 år. Sedan dess har han visserligen ej varit hemma oafbrutet, utan delat sig mellan Paris, Stockholm och Arvika. I Stockholm håller han till på Djurgården och i Arvika i den villa, han byggt åt sig. Där ha hans bröder sin snickareverkstad, hvars möbler — ofta efter ritningar af honom själf — vunnit stort och välförtjänt erkännande för originalitet och smak.

Det utmärkande draget i hans konst är dess universella läggning. Han gör med samma kärlek en staty, en relief som en kruka, en tallrik, ett klockfodral eller ett portbeslag. Anser ingen gren af konsten underordnad och sätter den för lifvets hehof tillämpade konsten, »die Nutzkunst», som tyskarna numera kalla den, fullt så högt som de konstarter, som af gammalt blifvit ansedda som de »högre och ädlare konstarterna». Bland de våra är han den förste förmedlaren mellan »fri» konst och konsthandtverk, och det är som sådan jag här ofvan kallat honom nyhetsmakare. Däremot är han alls ej agitator eller konst-

politiker. Den duglige och kunnige slår sig alltid igenom och god konst gör sig alltid gällande — det har varit hans åsikt, och jag är säker på, att det är så ännu i dag.

TRE LEGENDER AF ANNA KNUTSON.

HERRANS VÄRN.

EN skumögd munk med sakramentet gick till själars tröst. Mot solomstrålad dosa en girig fågel sträckte djärf sin kosa och stal klenoden i ett ögonblick.

Från solröd morgonväkt till skuggmörk kväll nu fåfängt söktes under dagar fyra, tills i en hålig ek man fann den dyra patenen, hägnad af ett vaxkapell.

Hvad mänskoanden har med blodadt järn och hålstor mur sökt genom sekler skydda fick så af djurets instinkt gyllne hydda: en flyktig bisvärm byggde Herrans värn.

HERRANS MÅLTID.

Den gamle Paulus i sin ålders nöd blef af Guds kärlek synnerligen lisad och likt Elia underbart bespisad, ty korpar kommo dagligen med bröd.

En morgon hände, så legenden löd, att gästfrihet af honom blef bevisad. En broder, för sin fromhet vida prisad, kom till hans håla... Gamle Paulus bød:

»Blif kvar till måltid! Hulda fadershanden kan duka bordet midt i ökensanden och låta intet fattas för oss två.»

Sitt trogna vittne himlen nådigt hörde. Vingsnabba korpar dubbel fågnad förde. Och på hvart bröd låg klase drufvoblå.

KRISTI TÅRAR.

Den högstes son stod på Siciliens berg, dit förd af skönhetsträngtan. Ljuf var stunden. Skärt Golfen rodnade i kvällens färg och rosenskimrad glänste lagerlunden.

Ett yppigt paradiset med frukt och blom vänt kransade de hedniska palatsen, men Kristusblicken såg hur glädjetom, hur fränt af synd den var, den sköna platsen.

Han grät af sorg, så lydte sagans ord, men tåren föll ej fåfängt. Markens tufva den stilla drack, då sprang ur lättrörd jord en smidig ranka, tyngd af ädel drufva.

Broderade Blusar

och

Klädningsstyger

Schweizer-broderi. — Sista nyhet på Japan- & Shantungsidan till kronor 3,05 & 3,15 pr meter, tull- & portofritt, offerera

Schweizer & Co., Luzern S. 5. (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

NÅGRA TANKAR OM LIDANDET.

DET ÄR med lidandet som med döden — förr eller senare kommer det till oss alla. I den värld, där synden härskar, måste äfven lidandet finnas, men många hafva lärt att i detsamma se det dödliga giftets beska, men hälsosamma motgift, hvarmed en högre hand i sin godhet försett oss. Om ock barnen under stundom tyckas äga en förunderlig förmåga att undgå lidandet, faller dock dess hand blott ännu tyngre på dem i samma stund de lämna barndomens i någon mån fridlysta område bakom sig och träda ut i lifvet, där hvarken börd, rikedom eller förtjänst verkligen skydda mot dess makt och intet afseende göres vare sig på böner eller invändningar.

Det finnes dock människor, hvilka allt ifrån lifvets första början fått sig lidandets börda pålagd och måste bära den så godt som oafbrutet från vaggan och till grafven. Ehuru man i allmänhet bäfvar vid tanken på ett sådant öde, får man dock merendels af dessa människor själfva höra, att det varit dem till gagn och vinning. I en förtrolig stund kunna de vittna för oss om lidandets underbara förmåga att utveckla och stärka den inre människan, och icke endast deras ord, utan hela deras luttrade, förädlade väsende, öfver hvilket ett visst obeskrifligt något tyckes vara utbreddt, utgör det bästa beviset på dess makt att skilja karaktärens slagg från den äkta malmen och slipa diamanten, tills den blyxtar i ljuset och bryter dess strålar i de skönaste färger.

För de flesta människor delar sig lifvet, då de kasta en blick tillbaka, i tvänne delar: tiden före och tiden efter det de lärde känna lidandet, och den ena är ej den andra lik. Trots all den smärta och alla de förluster, som därunder kommit på deras lott, måste de dock erkänna, att den senare varit rikast på lifserfarenhet och utveckling. Det finnes nämligen intet så fostrande som just lidandet och något väsentligt skulle felas den människa, som aldrig lidit, äfven om hon annars ägde de största gåfvor. Lidandet förökar i själfva verket lifvet inom oss, i det att det gifver öfning och utveckling åt vissa egenskaper, hvilka annars skulle hafva förblifvit utvecklade, och stimulerar på ett hälsosamt sätt sjäslifvet, d. v. s. det friska och normala. Lidandet inspirerar äfven och för ur själens djup dolda skatter fram i ljuset och blir så ofta genialitetens bästa befördarinna.

»Att lida,» säger därför med rätta den store tänkaren Vinet, »är kanhända endast att lefva fullare och djupare» och en annan tänkare håller det för att vara orsak till allt verkligt stort i karaktären. »Att lida,» säger en tredje, »är att taga sig själf i besittning.»

Lidandet blir för mängden det klara ljus, i hvars sken hans andliga mörker för första

LAPPGOSSE. SKULPTUR I TRÄ AF CHR. ERIKSSON.

Hotell Hellman,
Bryggaregatan 5, Stockholm.

Under samma välkända regim som Eva Hellmans Hushållsskola. Belägen oca 3 min. från Centralstationen vid lugn gata omedelbart invid den pulserande Drottninggatan. Propra rum i moderna stilar. Elektr. ljus och telefon i rum och våningar. Matsalar inom hotellet. Inga drickspengar. Enär detta är stadens enda förstklassiga nykterhets-hotell äro vi tacksamma för hvarje medverkan och rek. då tillfälle gifves.

Lanolin-
Sana-Tvål.
garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.
Bästa Barntvål!
25 öre st.
Grumme & Son
Stockholm.

gången upplyses, så att han börjar ana meningen med sin tillvaro. Det är denna sanning vi hafva att tacka för det sköna ordet: »Via crucis — via lucis.» Då själen lider, sönderslites så att säga det förhänge, som hittills för dess blick dolt den högre värld, hvars tillvaro bakom och öfver den synliga hon ännu icke förmått fatta eller ens ana. Det är i detta sammanhang som någon har sagt att det finnes intet för själens blick mera stärkande än de tårar, en stor smärta kommer människan att gjuta.

Det är dock icke nog med att lida — det gäller också att se till huru man lider.

Trenne ting äro i synnerhet af nöden, om lidandet skall blifva till välsignelse: tålmod, på det att vi icke må gifva oss utöfver i förtviflan, ödmjukhet, på det att hjärtat icke må förbittras på både Gud och människor, och slutligen den undergifvenhet, som i sig innefattar den egna viljans böjande, på det att en högre vilja må ske.

Det finnes såsom vi veta hjältemod annorstädes än på slagfälten, och det som framför andra är kvinnans består merendels däruti, att dag efter dag och år efter år utan inre knot eller yttre klagan bära ett tungt lidande — mången gång utan både deltagande och erkännande.

Intet är mera olycksbringande för själen än ett lidande, som varit *förgäfvets*, d. v. s. ett som icke fått verka något godt. Inom den själ, det till en tid uppfyllt, blir mörkret, sedan det upphört, tätare och hjärtat allt hårdare och mindre mottagligt för inflytelser ofvanifrån. Dess dörr kommer nu att allt oftare öppnas för den tomma fröjd, som icke medför sann tillfredsställelse, utan slutar i leda och bitterhet.

Lidandet är i själfva verket det viktigaste och största i själens lif. »Det största?» invänder kanske någon, »är det icke kärleken?» Visserligen. Men otaliga hjärtan, som till en början trott dem vara tvänne skilda ting och som känt kärleken blott i förening med fröjden, hafva snart nog blifvit invigda i dess stora hemlighet och funnit, att den i själfva verket är ett med lidandet. Deras förening är dock fruktbarande, och är kärleken äkta, fördubblas den därigenom och kommer till en aldrig anad utveckling. Så oupplösligt förenade blifva dessa båda, att måttet på vårt lidande mången gång just är måttet på vår kärlek, och ju mer den senare medför af det förre, dess heligare synes den oss. Just det är beviset på lidandets storhet, att intet så fördjupat och förädlar kärleken som smärtan, och för vissa utvalda själar är kärlek städse synonymt med sorg och försakelse lösensordet i stället för njutning.

Det är oftast med ett ångestfullt *hvarför* som själen möter lidandet, och det dröjer merendels, innan hon låter sig nöja med svaret härför. Det enkla: »det måste så vara,» är henne icke nog. För den kristne faller

det sig dock lätt att fatta meningen därmed, ty för honom gäller det ordet: »utan kors ingen krona,» och han vet att lärjungen icke är för mer än mästaren. Där Kristus gick, måste äfven han gå, och ingen kommer till målet, utan att vandra sin egen *via dolorosa* till slut. Han tror ock, att Gud vet hvad han gör, då han för honom in på densamma och att lydnadsvägen är den enda fullkomlighetsvägen. Det är dock mången gång endast efter svåra strider han kommer därefter att gå den stilla, och endast jämförelsevis få lära att gå den med fröjd.

Till sist kommer dock äfven för dem, som lidit mest, den stund, då korset aflyftes, tåren borttorkas och såren helas. För dem, som rätt vetat begagna sig af lidandets välsignelse, skall olyckan då visa sig som den bästa och största lycka. Den här af smärtan marterade själen skall då smyckad med segerens evigt gröna palm och genomträngd af en utsäglig fröjd inträda i den värld, där lidandet blir ett minne blott — det heligaste och dyrbaraste af alla!
E. R.—Y.

EN VÅRSKUR. SKISS AF HELGA THOROLF.

DET ÄR sol och regnbyar och lätta, luftiga strömoln i luften i dag. ett riktigt aprilväder. Det är vått och slaskigt därute på vägen och vindstötarna komma kalla och försåtliga, men ändå vill man gå ut. Det har varit vinter så länge — gråkall, mulen vinter, men i dag skiner solen, i dag kommer våren!

Man vill inte heller krypa in i de nötta gamla vinterplaggen, nu synas alla brister, nu märker man först, huru snö och regn tagit glansen ur det tjocka tyget. Något ljusst och fräscht måste man taga på sig, något som kan tåla solens fullhet och de promenerandes granskande blickar. Paraply får väl följa med och hålla vakt öfver ståten.

Så tänker hon den unga kvinnan, där hon står i sitt fönster och låter den tillfälligt ljumma vinden svepa hårslingorna öfver ansiktet. Hon är ung och glad, lifvets bekymmer och hvardagsleda ha ännu ej vuxit sig större än att de blott sätta krydda till den öfriga sötman. Hon är så svag för allt lätt och lockande — de små ostyriga vindarne, som med återhållen andedräkt tyckas smeka hennes panna och hår, ingifva henne lyckliga tankar. Är icke allt omkring henne likt dessa vindpustar, som stäffa sin fart och kyla för att icke störa henne i hennes drömmar. Ovillkorligen hänför hon allt till sig själf — naturen är hennes ram, hemmet hennes klädloge, lifvet hennes regissör, det gifver med varm hand ombyte på roller och kostymer, människorna äro de beundrande åskådare af hennes triumfer, hvad kan hon väl önska sig mera.

Icke så, att den unga kvinnans tankar taga dessa former. Ack nej! det skulle alltför mycket såra hennes ömtåliga samvete; hon klagat ofta själf öfver att det är allt för ömtåligt, detta besvärliga samvete, det tål icke att se någon fläck hos sin unga härskarinna och det stinger vid blotta misstanken att något skulle kunna klandras i detta sköna hela. Att hon själf skulle anse sig som tillvarons medelpunkt, att hon skulle lefva blott för att behaga genom sin person, sin begåfning, sin klädedräkt, den tanken skulle hon afvisa med afsky. Men hvad tänker hon då? Skola vi följa hennes tankar?

»Ack», tänker hon, »hvad mitt lif är rikt och skönt jämfördt med de flesta andras. Hvem är så älskad som jag, det är ljuft att vara älskad. Min man uppskattar min själf

in i dess finaste nyanser, hvilken lycka att veta sig så förstådd att möta så mycken sympati. Hvad mitt hem är smakfullt ordnadt, hvad jag njuter af konst och litteratur, hvilka distinguerade vänner äger jag ej! Hvad det är för en lycka att vara begåfvad med så många intressen, att äga denna förmåga till ett rikt och fullt njutande af lifvet, det härliga, mångskiftande lifvet, som jag i detta ögonblick känner svälla inom mig. Och så mitt barn...» vid dessa tankar upplystes hennes ljusa anlete af ett än ljusare leende, »mitt barn, ett lif af mitt, en själ, som jag skall dana, som jag skall leda.»

Hon ser sig själf i andanom som en förklarad bild af ung moderslycka i sin ljusa fågning med den knubbiga pilten på armen och hon ler mot bilden. Ofta har hon glädt sig åt att se sig själf som den unga flickan, som bruden, som makan, men denna sista är den vackraste af dem alla, den taflan måste hållas fin och ren, den får ej skymmas af bekymmer eller missmod, hon tycker det är endast rättmätigt att sorg och nöd hållas fjärran åtskilda från dessa två — modern och barnet. Hennes tankar glida in i obestämda drömmarier: om hon skulle låta måla af sig med pysen i knäet, det blefve ju något å la madonna, men det ännu kunde då aldrig blifva utslitet, aldrig förlora sin charme. —

Ett moln kommer flygande nordanfrån, det är blått och svart, men solstrålarne förgylla dess kanter, så att de skimra. Det flyger djärft öfver solen och en trupp af isiga vindar har det i släptåg. Nej, hvart tog våren vägen? En kastvind hvirflar förbi, den rycker i fönsterhaken, den blåser tvärt igenom den spensliga gestalten i fönstret och fortsätter vidare inåt rummet med hårda kalla vingslag. Hon blir så underlig till mods. Hvarför skulle det där molnet komma och jaga hennes lyckliga solskensstankar på flykten? Ja, så är det ju alltid, att naturen icke har den minsta försyn — hon går mumlande in i sängkammaren för att vid en roman glömma att solskensstämningen är öfver.

Men när hon kommit dit in, ligger där något ljusst på sängen — hennes nya dräkt. Ja visst, den skulle ju komma från sömmerskan i dag. I ett nu är vädret bortglömdt, hon har befriat sig från klädningen och profvar den nya. Det är ett och annat som ej är i lag, det kan ändras, med hvad den sitter väl, huru den framhäfver den smidiga växten, hur dess matta färg ger ökad glans åt hennes skönhet. Hon kan knappt se sig mått på sin egen bild. Otto borde se henne nu! Det svarta molnet är redan försvunnet på sin väg söderut, det har lämnat friska spår efter sig och solstrålarne spegla sig änyo i de blanka vattenpussarne. Hon får en briljant idé; det är ändå synd att sitta inne en sådan dag, om hon skulle gå ned till staden på ett par visiter och sedan hämta Otto på kontoret. Hon häjdade sig ett ögonblick: vårkyran... det ostadiga vädret... det är bra oförsiktigt att börja i dag med den tunna toaletten, isynnerhet som hon knappast ännu är fri från katarren — men låt gå, skulle man blott tänka på hälsa och nytta — adjö då med vårens sorglöshet! Hon ringer, lämnar ett par order till jungfrun angående barnet, och så ut!

Det blåser friskt, men solen är varm dess emellan. Hon trippar lätt utmed de prydliga villorna in emot staden, det är ej lätt att undvika vattenpussarne, men hon kan ju inte vända om hem, blott för att hon är litet våt om fötterna. Se, nu är hon redan framme hos en af sina väninnor, där bjuds på chokolad, det varma rummet tinar snart upp hennes genomblåsta lemmar och hon känner sig åter

god och varm. Men desto värre är det att komma ut igen, ack, om hon nu hade haft den tjocka vinterkappan med den mjuka, skyddande pälsen. Kanske hon borde vända om hem? Men det blefve ju nästan lika långt som att fortsätta till kontoret — och när hon nu en gång gifvit sig ut...

Hon traskar hastigt vidare, höjande de smala axlarna som till skydd mot de hvinnande ilarne, hon tycker att det gyllne solskenet ser hånande ned öfver hennes frossbrytningar. Ändtligen vid kontoret! »Direktörn gick härifrån för en tio minuter se'n, men om nådigh frun väntar ett ögonblick, skall jag ringa på till banken.» Inte där heller! Nå, då var ju hela hennes promenad förfelad, hon kände sig förfördelad af ödet och erfor en barnslig lust till att gråta. Men det var ju ingen annan råd än att gifva sig ut igen.

Hvart har den stygga blåsten tagit vägen? Solen gassar utmed husväggen och först nu märker hon, att lindarna ha stora, bristfärdiga knoppar. Hon går långsamt framåt och njuuter. Undrar om många af hennes bekanta sitta i fönstren bakom de blommande krukväxterna? Det finnes ej många med hennes figur och sätt att kläda sig i staden...

Och så är regnet öfver henne, plötsligt, oförberedt. Aldrig har hon varit med om ett sådant väder. Hon är redan i utkanten af staden, samlar ihop de tunna kjolarne i handen och springer, springer, tills svetten pärlar henne i pannan, så orkar hon ej längre, vinden vränger hennes paraply åt alla håll, och regnstänken färga öfverallt det fina klädet. Hennes nya dräkt! Hon glömmet alldeles att tänka på sig själf, dräkten måste räddas. Hastigt skörtar hon upp kjolen rundt midjan, det är ju ej så långt hem nu, och hon kan få något varmt i sig, när hon kommer fram...

Hvarför är det så mörkt och tyst omkring henne nu, hon tycker att hon minns något förfärande ljusst och klart, men detta är bättre. Om hon blott icke vore så brännande het och törstig, och så den tryckande bindeln just öfver ögonen. Hon får något ljumt och fuktigt på läpparne, bindeln lättar något, så att hon kan se upp. Hon är ju sjuk, har varit det länge, så länge hon kan minnas — hur länge? Hon söker påminna sig något bestämdt, men tankarne jaga hvarann på flykten, innan hon orkat tänka någon af dem till slut. Det hade varit vår, det visste hon, och nu måtte det vara vinter — vinter och vår. »Kanske att det går både vinter och vår» dyker upp inom henne och kommer tillbaka åter och åter. Hvad menas därmed, hon kan omöjligt komma på fortsättningen ej heller melodien. Det är densamma som »Du gamla, du friska», nej, det är det ju ej heller, hon tycker sig vara dömd att finna på ord och melodi, och förgäfvets anstränger hon sin feberheta hjärna, men kommer endast tillbaka till detta förskräckliga: »Kanske att det går både vinter och vår.» Hon måste skynda sig fort, fort.

»... Och i natt kommer krisen» — så skönt att för ett ögonblick ryckas ur den fruktansvärda cirkelgången mellan vinter och vår, att riktigt få haka sig fast vid »krisen». Krisen, den får hon ej släppa, nu skall hon riktigt tänka på den en stund, klart och redigt. Hvad är en »kris» för något? Det är något orangerött med gula stjärnor på grön botten, nu växla färgerna om, så blir allt svart igen. — »Kanske att det går både vinter och vår» brusar det inom henne. O, att det ändå skulle nå henne igen; hon tycker sig se orden komma krälände emot sig under täcket som långa rader af skalbaggar, nej kräftklor, nej väderkvarnsvingar, som lyfta henne upp med sig i luften för att åter

släppa henne ned igen, så fånga de henne åter, svindlande, brännande, jäktande...

Så ertappar hon sig med att ligga och stirra på en ljuspunkt i taket borta i ena hörnet af rummet — den rör sig ibland, hon följer den med djupt intresse; det är ej värdt att låta den gå, kanske den då skulle växa sig stor och göra hela rummet ljusst och skärande, hon sluter ögonen ofrivilligt. Hur hade hon kommit loss ur kvarnvingarne, var det »krisen», som hade hjälpt henne. Hon ligger en stund hjälplöst grubblande öfver problemet, då ett mjukt tassande på mattan väcker hennes uppmärksamhet. En mörk gestalt böjer sig öfver henne och lägger kuddarne till rätta under hennes hufvud.

Då är det med ens som om gråa dunster börja skingra sig för hennes ögon, och hon vaknar till fullt medvetande. Hon ligger i sin egen sängkammare, det är sjuksköterskan, som nyss böjt sig öfver henne. Det är natt — »och i natt kommer krisen». Detta är alltså krisen — skall hon dö i natt?

Tanken griper henne så plötsligt, att allt omkring henne blir tomt. Hon har ej orkat tänka en enda tanke förrän i natt och i natt kommer krisen. Men det är ju omöjligt, omöjligt! Hon har ju ej hunnit tänka en enda gång på hvad döden är, förrän den nu står framför henne, oförklarlig, obehaglig med det okända bakom. Hon hinner ej ens tänka därpå nu — i natt, i natt, — när, huru länge? Tankarne jaga henne till förtviflan. Så griper henne dödsängesten förlamande, så att hon vill skrika högt, uppväcka hela jorden, tvinga någon att rädda henne, hålla henne kvar med makt, och dock röra sig ej hennes torra läppar; hon ligger där orörlig, medan kallsvetten tränger fram i pannan. Detta att gå alldeles ensam in i det okända, icke ett mänskligt hjärta att värma sig vid i det kalla, tomma intet framför henne.

Midt i allt detta kommer hon ihåg en giktbruten gumma, som varit och tiggat där för längesedan, då hon ännu var ung och lycklig — hon kan knappt minnas den tiden nu.

»Ja, nog är jag skröplig och mätt af år, men Vår Herre vill inte taga mig till sig ändå.» Inte taga den gamla, den lifströtta, men henne, den unga, den lifsvarma, som knappt hunnit läppja på lifvet! Hela hennes inre uppreste sig mot denna skärande orättvisa.

Vår Herre... ja, för det var väl Han, som ville det.

»Taga henne till sig,» ja, den gamla gumman skulle Han nog taga, men hur skulle det gå med henne? Hade hon haft några tillfällen, hon, som kanske skulle ryckas bort i denna natt, utan uppskof utan förberedelse?

All den kraft, hvaraf hon i sin svaghet är mäktig samlar sig i ett förtviflans inre skri af trots och ångest, men öfver hennes läppar går blott ett hjälplöst stönande. Då rör sig något tätt intill henne, och hon ser en mörk gestalt, liggande på knä vid sängkanten med hufvudet begrafdt i händerna; det är hennes man. Han reser sig sakta, sätter sig vid hufvudgärden och tager den lilla slappa handen mellan bätte sina. Hon kan blott otydligt skönja hans ansikte, men det välkända, trygga greppet om handen löser med ens upp ångestkrampen i hjärtat, det är som om han varligt frigjort tankarne från deras förtviflade strid, och som alltid lagt det på sina egna trofasta skuldror att skydda henne mot allt, ja, till och med mot henne själf. Men blott för ett ögonblick; hon glömmet ju detta förfärliga, otänkbara, att hon kanske skall lämna honom nu, i denna natt, denna timma! Det finnes tankar, som ej kunna tänkas, blott kännas.

Men om det nu vore slut, hvar hade då

Nyhet!

Nyhet!

LONGLIFE

(Luftreningsapparat)

består af pryddig, på en svart polerad skifva fästad större benglascylinder, som genom ett inpassadt, vridbart öfverstycke kan öppnas och stängas. Apparatens skötsel är ytterst enkel, och dess enastående förmåga att genom framställande af det välluktande och renande ämnet ozon, rensa luften och och därur borttaga all skänd lukt, gör densamma outhärlig i boningsrum, samlings- och arbetslokaler, klostetter o. s. v. Priset för apparaten, komplett med tillbehör, Kr. 8: —. Bruksanvisning medföljer hvarje apparat.

Emsamförsäljare:

WILH. BECKER.

Kongl. Hofleverantör.

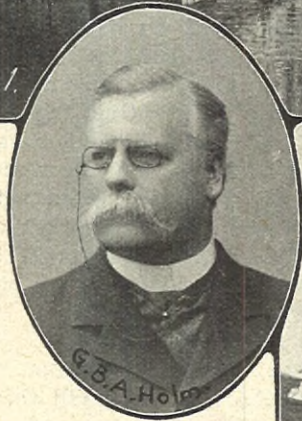
STOCKHOLM.

meningen funnits i hennes jordelif, hvad har hon för barlast med sig till evigheten? Med en förtviflans ansträngning söker hon samla de trötta tankarne för att se tillbaka på sitt lif. Men det hela förefaller så smått, så ljusst, så utan all proportion till detta stora, verkliga, som nu föreligger henne; för det nya ljus, i hvilket hon nu skärskådar sitt lif smälter allt bort till intigheter, värdelöst kram. Nej, här finnes blott ett, som hon kan taga med sig till en annan värld: kärleken till man och barn. Det kan väl ej vara för smått, för lumpet. Men manne ens det står profvet? Hon känner sig fattigare och naknare för hvart ögonblick, allt eftersom den obarmhärtigt skärpta synen ser genom det yttre höljert till själfva kärnan och roten af hennes personlighet. »Själfviskhet — fåfänglighet», ljuder det inom henne: »Hvad är det du älskar hos man och barn? Dig själf, du behöfde dem, de utfylla din egen personlighet.» Hjälplös ligger hon där, här kunde inte ens mannen hjälpa henne — här måste Gud taga vid. Det känner hon själf, att nu, då hon skall träda utom jorden, behöfver hon någon utom jorden, en hand att fatta på andra sidan gränsen — där, hvarest det mörka tager vid. Men nu är det för sent, hennes skatter äro här — icke på den andra sidan. Förr hade hon tänkt: »Det blir tids nog sedan.» Nu vet hon. — »Det är för sent nu.»

Åter är ångesten öfver henne, utan förbarmande, utan förskoning. Hon vill trycka hans hand, men de matta fingrarne vägra att göra tjänst, och hon finner ingen ro eller tröst i hans marterade ansikte. Kan inte han hjälpa henne, då är det ingen mer än barnet. Hviskande nämner hon barnets namn, och sköterskan hämtar gossen, som yrvaken och gråtande kommer in på hennes arm. De söka tysta på honom och lägga honom bredvid henne i sängen. För ett ögonblick upphör han, förvånad och förvirrad, med gråten, men börjar ånyo, då han ej i den bleka stirrande gestalten igenkänner sin mor. Men i och med det spåda barnets jämrande röst löses åter ångesten i hennes bröst som vid mannens handtag, det hjälplösa mänskliga ljudet återkallar henne som från en annan värld, med matta, tafatta åtbörder söker hon lugna den lille, och ett vandt smeknamn banar sig väg öfver läppar, som redan till hälften förseglats med evighetens lås. Vid det svaga, rosslande ljudet ser pilten upp, nästan förskräckt, men något i röst eller uttryck måtte fångat hans minne, ty han sträcker jollrande ut sina små armar och ropar »mamma.» Den tyckes henne komma långt bortifrån, den spåda rösten, men den drager henne dock oemotståndligt tillbaka, där hon står på tröskeln till ett annat lif. Stora varma tårar välla upp i hennes ögon, de lägga barnet i hennes famn, och då hon känner det lilla hufvudet mot sitt bröst, somnar hon stilla in med barnet i sina armar.

Då hon vaknar, är gossen borta, och sköter-

skan sitter vid hufvudgården. Hvarenda droppe blod tycks försvunnen ur hennes ådror; det känns så tomt och lätt inom henne, och den främmande tyngden öfver ögonen är borta. Då system ser, att hon vaknat, reser hon sig stilla från sin plats och tillkallar hennes man, som sitter i nästa rum. Hon vill säga något till honom, och hennes oroliga ögon söka hans. Han böjer sig ned emot

henne och hon lyckas framhvisa: »Skall jag...?» Och med låg bäfvande röst förnimmer hon svaret: »Ja, du skall lefva!»

Så orkar hon icke mer. Det är för mycket att bära, äfven detta. Hennes ögon sluta sig sakta, medan hennes man tyst faller på knä vid hufvudgården och sakta kysser hennes smala, aftärda händer. Nu orkar hon icke mer, hon öfvergifver alla tankar, men inom henne stiger en förnimmelse af jublande lycka, som halft omedvetet formar sig till en tack-sägelse: »Jag vill tacka dig, Gud, att du sparar mig nu — tills nästa gång!»

MINNESFESTEN HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER. 1. RIDDARHOLMEN PÅ 1820-TALET; EFTER EN OLJEFÄRGSTAFLA AF PROF. G. V. PALM. LÄNGST TILL HÖGER NORSTEDTSKA TRYCKERIBYGGNADEN. 2. P. A. NORSTEDT & SÖNERS NUVARANDE OFFICIN.

EN KULTURBÄRARE.

FÅ SVENSKA firmanamn torde ha gått mera in i det allmänna medvetandet än namnet P. A. Norstedt & Söner. Det stämpelar med fasta, klara typer titelbladen på det stora flertalet af våra svenska skolböcker, det signerar åtskilligt af vår vetenskapliga och poetiska litteraturs främsta alster, och det har slutligen sedan 80 år stått som förlagsmärke på den bok, hvilken näst bibeln är den mest spridda i landet, nämligen almanackan.

Om ett par år skall emellertid det välbekanta Norstedtska namnet — om till båt-

nad eller icke för saken och allmänheten lämnas därhän — vara försvunnet från denna vår »nationalbok» för 14 öre och utbytt mot ett annat, till följd af den konkurrenskamp om almanacksarrandet, som nyligen oförmodadt etablerades och som ytterligare riktat allmänhetens intresse på tillvaron af den omfattande tryckeriofficen å Riddarholmen.

Hvad som närmast föranleder Idun att i dagsnumret, bredvid några ledsagande ord, meddela vyer och porträtt ur firmans historia från förr och nu, är det faktum att i dessa dagar aktiebolaget P. A. Norstedt & Söners nuvarande båda chefer verkat på sina respektive poster i 25 år, nämligen v. häradshöfdingen G. B. A. Holm i egenskap af verkställande direktör och ingenjören Carl Laurin såsom kassadirektör.

Den stora tryckeriaffärens första gryning går så långt tillbaka i tiden som till 1821, då Örebro rådmannen och handlanden Per Adolf Norstedt inköpte det af direktören Johan Peter Lindhs änka i Stockholm drifna Lindhska

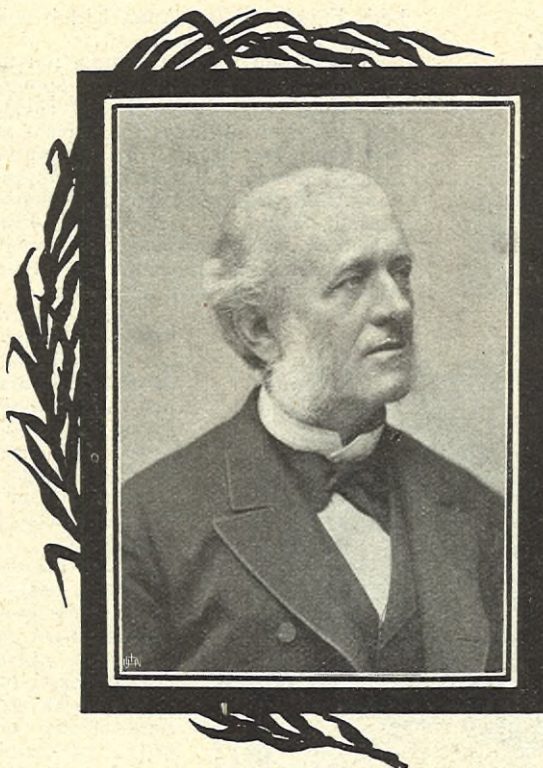
tryckeriet med därtill hörande stilgjuteri. Till biträde vid denna affär kallade han snart sina båda söner Carl och Adolf Norstedt.

Med flit och rastlös ihärdighet ägnade sig far och söner åt den för dem alla nya verksamheten. I synnerhet var Carl Norstedt, hvilkens större kroppskrafter medgäfvade ett mera ansträngande arbete, outtröttlig i sträfandet att grundligt känna yrket och väl ordna och leda arbetena. I början af år 1823 upptog sönerna af fadern till bolagsmän; den nya firman kallades Per Ad. Norstedt & Söner eller P. A. Norstedt & Söner.

Vårt hårdt anlitate utrymme tillåter ej någon historik öfver firmans stora utveckling, hvori ingår som hufvuddel vårt lands kvalitativt och kvantitativt största bokförlagsaffär och hvarigenom företaget blifvit en betydelsefull kulturbärare för vårt folk under de nu hänsynna decennierna; vi vilja endast ur den festskrift, firman med anledning af nu inträffade märkesdag låtit trycka, anföra några siffror rörande personalens storlek förr och nu. Då P. A. Norstedt 1821 öfvertog tryckeriet af J. P. Lindhs änka, sysselsatte affären 20 personer. Vid firmans förvandling till aktiebolag år 1879 voro 164 personer anställda vid företaget, och nu, vid slutet af aktiebolagets 25:te verksamhetsår, är personalsiffran 587. Det är alltså under den tid v. häradschefingen G. B. A. Holm varit verkställande direktör, som firman nått sin största utveckling. Också torde ingen kunna jäfva det omdömet om firmans främste ledare, att hans intelligens, initiativrikedom och energi samt aldrig sviktande omtanke om arbetspersonalens bästa varit och alltjämt äro den fruktbara jordmån, ur hvilken officinen vuxit upp till storhet och kraft. Och då han jämväl vid sin sida har ingenjör C. Laurin, äfven han en stark främjare af firmans traditioner, har resultatet näppeligen kunnat bli annat än gynnsamt.

Tjugufemårsdagen af de bägge chefernas verksamhet framkallade gifvetvis talrika lyckönskningar, adresser etc., hvarjämte öfverlämnades till häradschefingen Holm en praktfullt inbunden textad tacksamhetskrifvelse från aktieägarna. Styrelsen har därjämte genom öfverståthållareämbetet anhållit, att Patriotiska sällskapets medalj för långvarig och trogen tjänst måtte tilldelas icke mindre än 37 hos firman anställda personer.

Utom porträtten af firmans grundläggare och de båda nuvarande direktörerna, återgifva vi här en reproduktion af professor G. W. Palms kända stockholmstafla från 1820-talets Riddarholmen, hvarå längst till höger synes frontespisen af den byggnad, hvori det Norstedtska tryckeriet då var inrymdt. I den lilla våningen med de fyra fönstren bodde på sin tid P. A. Norstedt. Huset står fortfarande kvar, men är numera undanskymd af firmans under 1882—1889 uppförda palatslika tryckeribyggnad, af hvilken vi ock återge en bild.

JULIUS GÜNTHER.

HÄROM DAGEN afled den inom vårt musiklif, fordome som en af våra mest uppburna operasångare, sedermera som utmärkt sånglärare högt skattade professor Julius Günther.

Det stod städse ett poetiskt skimmer kring den nu hänsofne sångarens namn. Hans fina personlighet var förknippad med vår gamla gustavianska opera, inom hvars nu raserade murar han skördat rika lagrar såsom en tjugusande Don Juan, en elegant Almagiva, en frihetsglödande Masaniello o. s. v.

Professor Günther föddes i Göteborg 1818 och debuterade på vår operascen 1838 som Fra Diavolo efter en kort tids sångstudier i Paris. Hans fina, varma personlighet, vackra röst och vackra yttre korade honom snart till en af publikens gunstlingar, så att han bléf föremål för mycken svärmisk beundran af 1840- och 1850-talens operaälskande stockholmare. Som sånglärare vid vårt konservatorium har professor G. utvecklat en fruktbar verksamhet, och många af den nuvarande sångargenerationens bästa artister ha hans sunda och på gediget konstnärliga principer fotade undervisning att tacka för hvad de blifvit. Personligen var den afidne en alltigenom sympatisk natur med ett in i det sista ungdomligt och för allt skönt entusiastiskt sinne.

MEDLIDANDE.

DÅ SPÅRVAGNEN stannade utanför Östermalmsteatern, steg en ung vacker kvinna på. I famnen bar hon ett bylte, inlindadt i en grå filt, ur hvars djup hördes ett svagt kvidande som från en fågel. Då vagnen satte sig i gång tystnade byltet och den unga modern såg sig omkring med snabba, blanka ögonkast. Då konduktören kom, lösgjorde hon den högra handen, hvars spensliga fingrar kunde ha varit hvitare och borde ha varit renare.

Spårvagnen rasslade Karlavägen fram. I hörnet af Jungfrugatan stannade han för en fru, svällande af fetma och plymager. Byltet började kvida. Den nykomna slog sig ner bredvid. Byltet tystnade.

I hörnet af Sibyllegatan stannade vagnen på nytt. På nytt gaf byltet lifstecken ifrån sig. Den frodiga frun ryckte till och såg förskräckt åt sidan. Då hon fastnade vid den grå filten, bredde sig ett uttryck af oändligt medlidande öfver hennes drag:

»Det är visst . . . ett litet barn?» sade hon.

»En flicka,» svarade modern.

»Där inne?»

»Ja, visst!»

Frun petade välvilligt på filten med sin handske:

»Så underligt det låter!»

»Hon ligger på magen, för då skriker hon minst.»

Den medlidsamma fruns ansikte fick ett uttryck af förfäran:

»Jesses, frun lilla! Det ligger väl inte och kväfs här bredvid mig!»

»Det tror jag inte,» svarade modern lugnt.

»Var inte för säker! Frun är väl riktigt rädd om den lilla?»

Den unga modern vände på byltet:

»Ja, vars! Det har ingen nöd.»

Den medlidsamma frun ryckte plötsligt till och såg på henne. Hennes ansikte stelnade, hon rodnade ända upp till pannan och började envist att stirra ut genom fönstret. För hvarje gång vagnen stannade och det började lefva i byltet, gjorde hon en rörelse af obekräligt obehag.

Åh fy, hon hade ju inga ringar på sig!

Åh fy, hon var inte gift!

THORE BLANCHE.

OPERETTEN »TROLLSLOTTET» PÅ VASATEATERN. FESTSCENEN I ANDRA AKTEN. I MIDTEN CORALIE (FRU MEISSNER) MED HERDARNE SEPP (HR SCHÜCKER) TILL VÄNSTER OCH ANDREDE (HR LUND) TILL HÖGER. A. BLOMBERG FOTO.

EN GUSTAVIANSK MÖBEL-UTSTÄLLNING.

DEN LIFAKTIGA Svenska slöjdföreningen har sedan några dagar anordnat en utställning af den skickliga k. hofschatullmakaren och ebenisten Georg Haupts bästa här i landet befinliga arbeten.

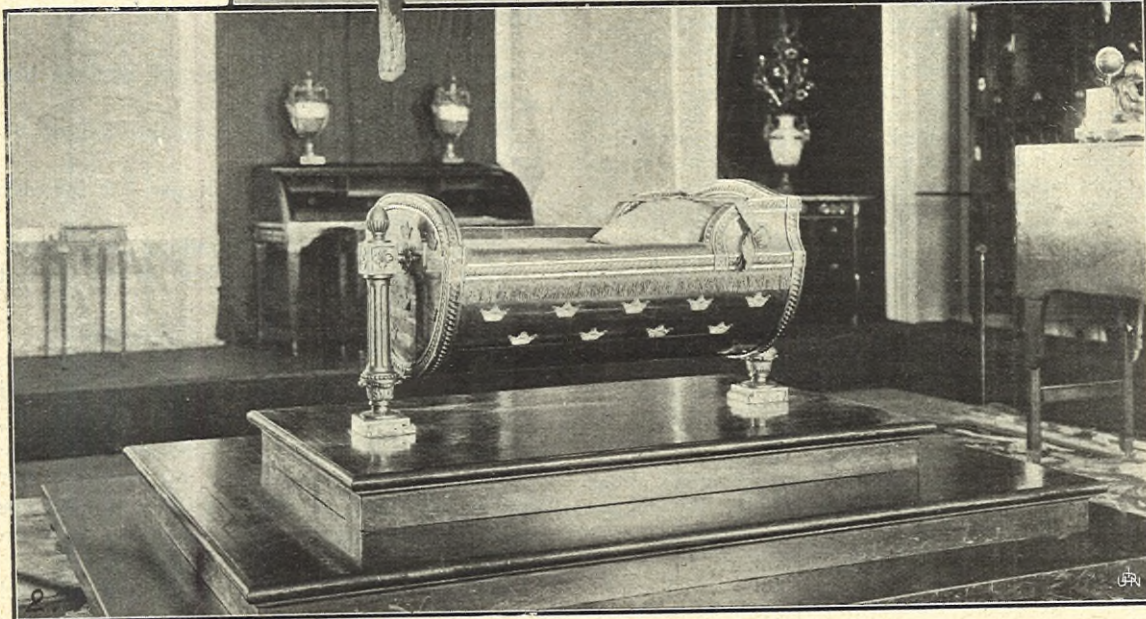
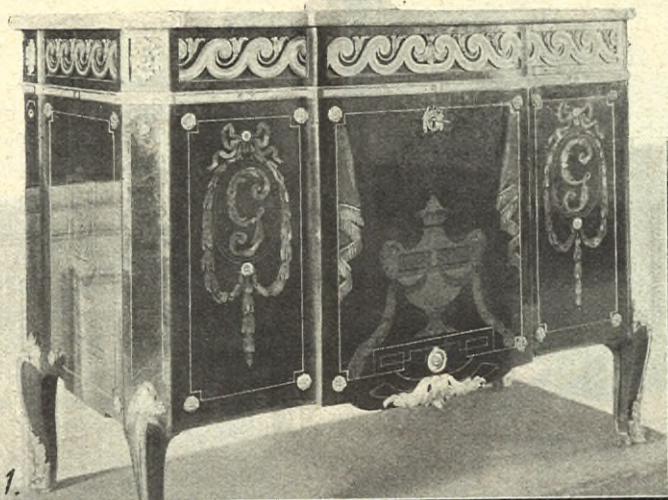
I hofintendenten dr John Böttigers intressanta framställning af den konstnärlige möbeltillverkaren, som återfinnes i »Meddelanden från Svenska slöjdföreningen år 1902», finner man, att Haupts arbeten äro spridda på åtskilliga ställen i Europa. Sålunda äger Kensingtonmuseet i London en byrå af hans hand, och ett af Haupt, på beställning af

Gustaf III förfärdigadt mineralieskåp — en gåfva till prinsen af Condé — står numera å slottet Chantilly; en kopia utställdes på världsexpositionen i Paris 1900, där efterbildningen var åsatt ett pris af 10,000 francs.

Den nu anordnade utställningens praktpjäs utgöres af Gustaf IV Adolfs vagga, som tillhör k. husgerådskammaren. Samlingen omfattar allt som allt 22 nummer, däraf fyra byråar, fem sekretärer, två skrifbord, af hvilka det ena tillhört Gustaf III, sybord, skåp m. m.

Utställningen gör ett utomordentligt vackert intryck och visar att Haupt, som på 1760-talet studerade möbelkonsten i England och Frankrike och då tillägnade sig den tidens nya stilriktning — den s. k. Ludvig XVI:s stil — genomförde sina idéer med hög konstnärlig smak. Vare sig man betraktar möblernas pro-

FRÅN GEORG HAUPT-UTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM. 1. VAKTSÅNG FRÅN DROTTNINGHOLM. 2. KRON-PRINS GUSTAF ADOLFS VAGGA. A. BLOMBERG FOTO.

portioner, dess inläggningar eller beslag, får man intrycket af en visserligen ej så rik fantasi, men dess mer af nobless och sträng stilkänsla.

Att utmärka några vissa af de utställda föremålen är svårt nog, ty de äga alla förtjänster, hvar och en i sin art. Vaggan är naturligtvis en praktmöbel och det skrifbord, som tillhört Gustaf III, likaså.

Georg Haupt dog 1784, endast 43 år gammal, men likväl hann han utföra den mängd af beställningar han fick mottaga. Tar man därtill i betraktande att han hade få medhjälpare, framgår däraf att den flitige mannen utfört det mesta arbetet själf.

Bland ebenisterna under Gustaf III:s tid intar Haupt ovedersägligen främsta platsen; för vänner af en förgångens tids yppersta svenska möbelkonst har utställningen därför ett mycket stort intresse.

»HANDARBETETS VÄNNER».

Den SPLITTRING, som sedan länge gjort sig förmimbar inom denna textila konstinstitution, måste gifvetvis förr eller senare resultera i en omhävning. En sådan har nu äfven inträffat vid föreningens för några dagar sedan afhållna årsstämma, i det den gamla styrelsen, till följd af oppositionens motstånd, ej blef omvald, utan måste lämna rum för en interimstyrelse, bestående af friherrinnan Louise Falkenberg, grefvinnan Anna Brahe, grefvinnan Wilhelmina v. Hallwyl, professorskan Vendla Rossander, fru Clara Höglund, fru Kate Michelsen, fru Els-

beth Funch, fröken Anna Ulrich och fröken Karin Västberg.

Voteringen skedde genom namnupprop. Resultatet blef att oppositionslistan segrade med 148 röster mot 126, som afgäfvos för återval af den gamla styrelsen. Till suppleanter utsågos genom acklamation grefvinnan Anna Cronstedt, fruarna Kerstin Clason, Ebba v. Eckermann, Elin Westman, fröknarna Maria Adelborg, Kerstin Cardon, Henriette De Geer, Anna Levin och Eva Wretman.

Till revisorer valdes presidenten Annerstedt, dr Otto Höglund och fru Antonie Rettig, samt till deras suppleanter hrr Elias Lagercrantz, Oscar Hirsch och Georg Lundqvist.

Efter avslutade val beslöts med anledning af styrelsevalets utgång att ajournera stämman till dag, som af interimsstyrelsen utsettes, då definitivt styrelseval skall företagas.

SVENSKA FOLKDANSER I LAUSANNE.

UNDERTECKNAD, »musikant» vid den lilla svenska damklubben i Lausanne, kan ej neka sig nöjet att för sina landsmän berätta den triumf, som de unga svenska flickorna nyss firat.

Föreståndarinnan för l'École Vinet hade nämligen för ett välgörande ändamål anordnat en soirée i la Maison du peuple, hvilket, inom parentes sagdt, icke alls är af samma röda färg som i Stockholm, utan tvärtom den mest lugna, bekväma och hemtrefliga lilla lokal man kan tänka sig, dagligen använd till konserter, soirées och vetenskapliga föreläsningar af alla slag.

Mademoiselle Elin Öberg, »professeur de gymnastique suédoise à l'École Vinet», såsom hon tituleras här, hade inöfvat åtta unga svenskor, med hvilka hon utförde åtskilliga af våra vackraste svenska nationaldanser. Alla flickorna hade olika svenska dräkter, så att många landskap voro representerade, till och med Lappland, hvars hvita klädeskostym, garnerad med rödt och grönt, vann lifligt bifall.

Framgången var pyramidalisk och applåderna stormande, men våra unga debutanter läto ej bedåra sig, utan höllo strängt på sin värdighet. De visade sig hvarken vid första, andra eller tredje stormlöpningen, men slutligen kommo de alla, hand i hand, springande öfver scenen, in genom ena dörren, ut genom den andra, och i förbifarten gjorde de en liten knix för publiken, riktigt på bondmanér. Detta slog an, ty det var så ovanligt. De måste gifva ett extranummer och belönades med stora rosenbuketter.

I förbigående vill jag blott nämna, att jag var ganska belåten med mina landsmaninnor; alla voro riktigt trefliga och täcka, somliga rent af vackra. Men det här sista böra de unga flickorna icke få läsa, det faller ju af sig själf.

Efter soirées slut kilade jag in mig bland publiken, för att få höra dess omdömen. Som jag ej var kostymerad, anade ju ingen att jag var svenska. Samma utrop af förtjusning öfverallt: »Mais c'est ravissant! Ces jeunes suédoises, comme elles sont fraîches et gracieuses et originales!»

Tidningarna öfverbjödo hvarandra i loford, och en af dem avslutade sin långa harang med dessa ord: »La Dalécarlienne et Laponne s'enlacent et se quittent. On frappe du pied et des mains en cadence. On saute, on glisse, on incline la tête, on fait la révérence et l'on met genou en terre. Quand on veut souffler, mille mains frénétiques applaudissent. On bisse, on trisse, on quadrisse... Ah! le charmant pays que la Suède! Devenons un peu suédois, de grâce!»

Redan samma afton blefvo de ombedda att för det goda ändamålets skull utföra sina danser äfven i Genève, men det tror jag icke att de vilja gå in på. Nu skola de fotograferas i grupp. Au revoir!

s. s.

GLÖM EJ

att i god tid förnya kvartalsprenumerationen!

DE SVENSKA FOLKDANSERSKORNA I LAUSANNE.

STOCKHOLMS FÖRNÄMSTA YACHT-
VARF I ASKA.

EN FÖRHÄRJANDE VÅDELD drabbade, som bekant, senaste lördags kväll Stockholms båtbyggeriaktiebolags kända varf vid Liljeholmen, och då dess verkningar torde komma att göra sig kännbart gällande för hela vår stundande segelsäsong, har densamma i sportintresserade kretsar framkallat den största uppmärksamhet och beklagande. Som nog samt af våra bilder framgår jämnades därvid med jorden den präktiga varfsbyggnaden, som bl. a. inrymde specialmaskiner för borring af rundhultar, hvilka uppgifvas vara enastående i sitt slag, samt flere yachter, som voro beställda till den instundande segelsäsongen och hvilka yachter representera ett icke så litet värde. Dessa yachter på hvilka arbetet var långt framskridet, voro ett 10 tons långfärdsfartyg, byggdt af mahogny efter konstruktion af chefen för varfvet ingenjör A. Plyhm för arkitekten E. Stenhammars räkning, vidare en 7½ tonare byggd för hofmusikhandlaren Lundquist, en 2½ tonare för disponenten Carlsson, samt för ingenjör Rosengren en yacht af samma storlek. Vidare var under byggnad en större motorbåt för varfvet eget behof. Alla dessa fartyg förstördes.

De förstörda upplagda fartygen torde kunna beräknas till 6 eller 7. Bland de sålunda förstörda fartygen må nämnas herrarna Amelns vackra kutter Orn, den finska långfärdsbåten Calola, som var under upprigging, samt Diana och Stella. Men utom att dessa båtar förstörts, ha alla de till de öfriga båtarna hörande seglen gått förlorade, enär dessa varit förvarade på varfvet.

Stockholms båtbyggeri, som hufvudsakligast byggt yachter, ångslupar och roddbåtar, har ansetts som ett bland de förnämsta varf i Skandinavien i sin bransch. I år skulle varfvet firat sitt 10-års-jubileum, i det att dess verksamhet startades 1894. Varfvet har en arbetspersonal på 35 å 40 personer. Dess chef är den kände båtbyggaren ingenjör A. Plyhm, och på senare åren har en filial till varfvet uppstått vid Neglinge.

OCKSÅ HAN...

HON HADE alltid funnit honom så ovanligt fin, så alltigenom gentlemannalik. Han skulle aldrig kunna göra sig skyldig till något, som ej vore värdigt och fint, nobelt. Det hade sjunkit omkring henne så mycket, mycket — den ena efter den andra hade troppat ned från den höjd, hon alltid timrade åt dem, hon trodde på och älskade. Och därför var det en sådan särskild glädje vid att en och annan ännu stod högt, vid att han gjorde det —

Så var det en gång, då de voro samman i festligt lag, som hon förnam en främmande ton i hans röst och kom att se upp på honom, stort och fullt. Han hade druckit för mycket. Hon kunde ej värja sig för en känsla af äckel och ovilja, men bitter smärta förnams där djupast inne — — — Också han — —

Men tiden gick och hon var nära att glömma alltsamman, helst som det aldrig upprepades.

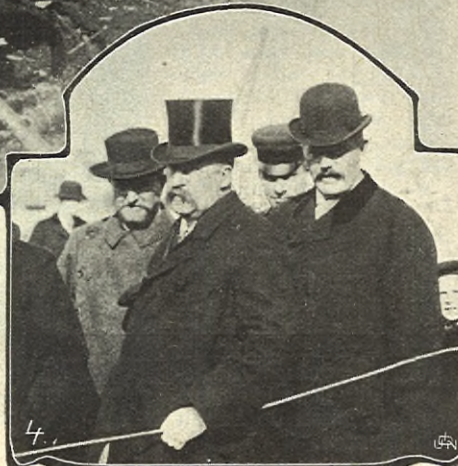
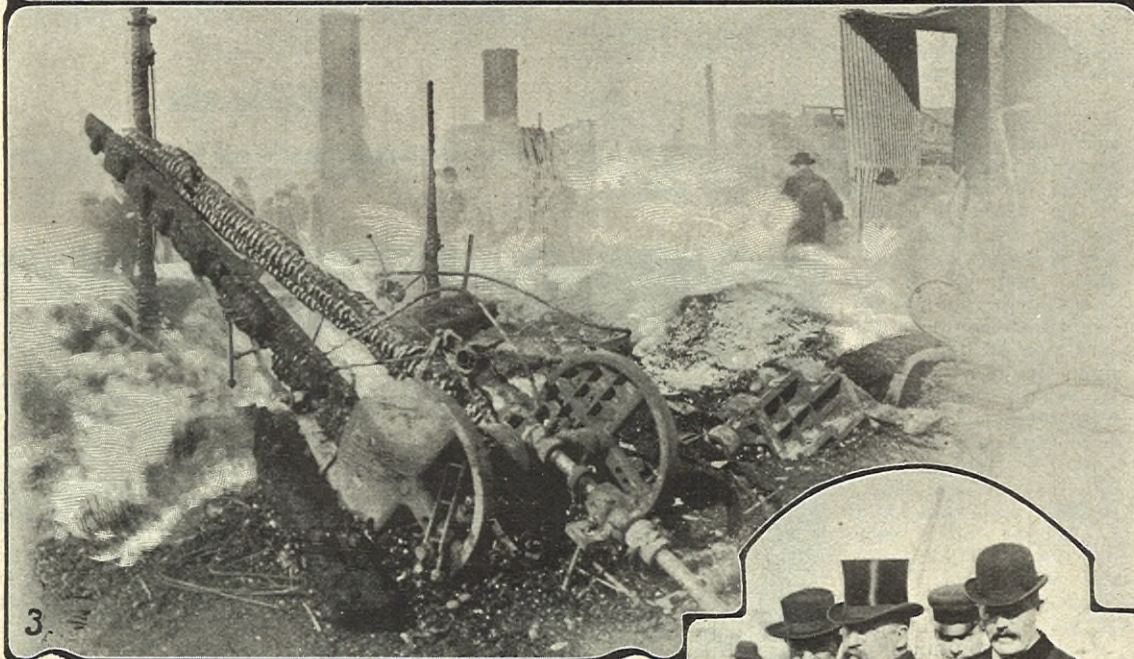
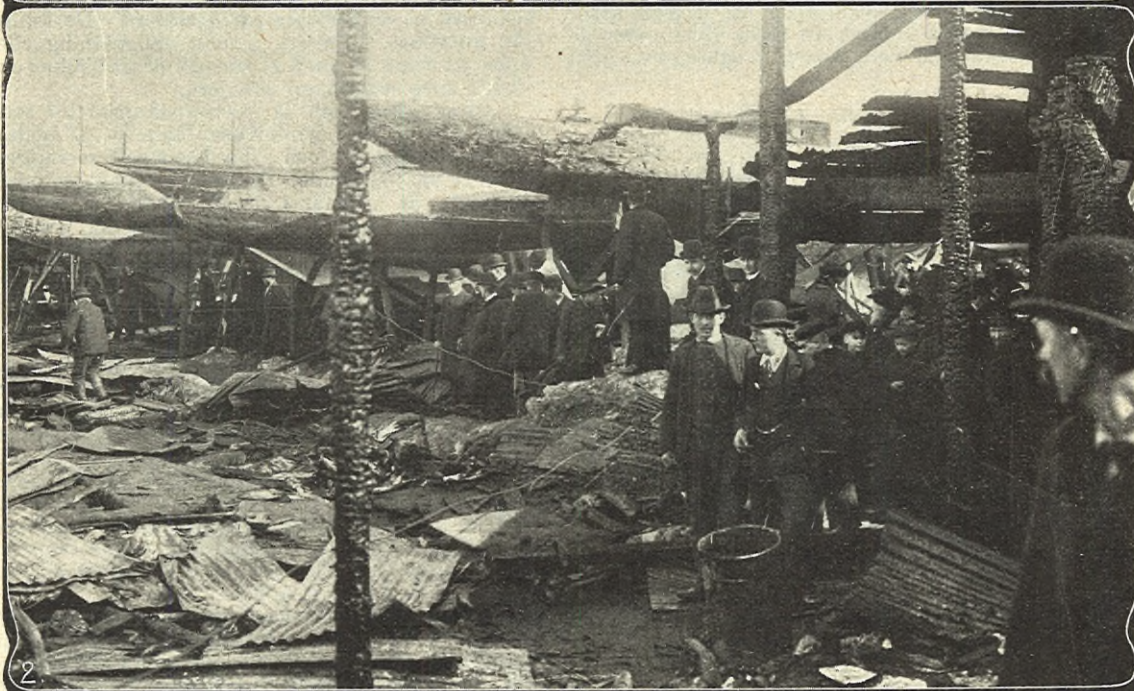
De hade ej träffats på ganska länge, då han en dag på vårsidan kom in till staden och tillbringade aftonen i hennes hem. Ett par kamrater till hennes bror voro ock med. — Mor var ej kry, så att Aina måste vara värdinna.

Först vid supén sammanträffade hon egentligen med herrarna. En enda blick på dem sade henne, att glaset flitigt anlåtats, men hon bet samman tänderna om all vändan, hon kände, och fullgjorde sina värdinneplikter. Vid bordet höllo de dock på att bli henne för tunga. Hon hade till bordsgranne honom, som hon satte högst. Tårar af harm och sorg ville tränga sig fram, då hans talgiga blick riktades på henne, och hon börde honom med lallande tunga hålla tal — för henne — A, det var en skam! —

Följande förmiddag kom han in för att tacka för i går och säga farväl. Han såg litet generad och långt ifrån glad ut. Om hon blott nu varit ensam! I dag skulle det kanske lönat. Men där voro flere med och endast konventionella fraser växlades.

Under några dagar gick Aina och stred med sig själf — skulle hon skriva, vågade hon? Ja, det fick gå hur det ville — hon måste. Och så skref hon:

»Jag får ej fred, förrän jag sagt er litet af det, som sedan vårt sista sammanträffande sjuder och bränner i mig. Vet ni, hur det känns att förlora tron på och aktningen för den, man sätter högst

FRÅN DEN STORA BRANDEN VID STOCKHOLMS BÅTBYGGERIS
VARF Å LILJEHOLMEN.

1. VY AF BRANDPLATSEN. 2. NÅGRA AF DE FÖR-
BRÄNDA UPPLAGDA YACHTERNA. 3. RUINER AF VARFS-
BYGGNADEN MED RESTER AF ARBETSMASKINERNA. 4.
NÅGRA YACHTÅGARE (HRR ÖHNELL, WERNER, CARLSSON)
BETRAKTA FÖRÖDELSEN.

FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

Förnämsta tvättmedel

Äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

och älskar mest? Den smärtan har jag känt om och om så många gånger, att den nästan betagit mig lifsmotet mitt. Senast var det ni, som gaf hugget. Vål såg jag, då ni var uppe och sade farväl nu sist, att ni ej var nöjd med er själf från föregående afton, men jag tänkte ändå, att om ni riktigt förstätt, hur ondt ni gjort, skulle ni varit mycket, mycket mera bedröfvad. Men ni män fatta visst aldrig, hur vi kvinnor känna det vid att se er så där förlora hvarje spår af manlighet, värdighet. Å, om ni föstodo det! Om ni kunde känna, hur vi blygas öfver er, och hur vi känna det som lögn och skam att behöfva visa artighet och vänlighet mot — halfrusiga, därför att de möta oss i våra hem, bland våra likar.

Så kände jag det hemma sist. Och jag hade velat äga rätt att öppet visa min sorg och harm, men det gick ju ej an och inte skulle det väl tjänat till så mycket — då.

— Jag har gått här och tänkt på sedan, hur ni kanske på sådant där sätt skall ge mångas tro och aktning en törn, och det har värkt i mig för er skull och för deras. Tror ni inte, att njutningen, som ni förnimmer vid att så där i vänners och kamraters lag tömma den ena bägaren efter den andra, skulle kunna uppvägas af det medvetandet, att ni aldrig förlorade er mannavärdighet?

Ni skall säga mig, att det är så vanligt det där, och att det ju ingenting betyder, då det så där händer bara någon enda gång. Jag säger er, att det är en skam i alla fall, och att jag ej kan fatta, hur ni efter sådant där så lätt kunna återfå aktningen för er själfva. Om ni ens alls förlora den!

Ja, detta var egentligen, hvad jag ville säga er. Hade det ej varit i mitt hem, vi träffats sist, hade ni nog kanske redan då fått förnimma hvad jag tänkte och kände, och jag hade ej behöft tillgripa denna utväg, för att få vara sann mot er. Men jag kan nu ej fördraga den tanken, att ni, därför att jag var artig mot er — kanske som vanligt — skall tro, att jag fann allt vara, som det borde. Jag vill, att ni skall fatta, att sådant där innebär ett *ovillkorligt* sjunkande för er i våra ögon. Och detta återigen är till skada för både er män och oss. Ni behöfva all vår tro och aktning och vi behöfva få se upp till er. Så komma glädjen och lyckan, blott så.»

Han hade nyss läst brevet och gick nu af och an på golfvet, under det grämlen sjöd i honom. Det var dock väl starkt, detta! Som om det nu var något att göra sådant väsen af, att man en gång hittade på att bli »lite glad» t. o. m. i fruntimmersällskap! Fint var det ju inte precis, men väl heller ej något så fasligt. —

Så småningom lade sig harken — — — Hon hade nog ändå rätt i mycket, den där lilla flickan, och det var duktigt af henne att sjunga sanningen ut — — Det var likt mor det där — — — Mor ja! Hvad hon skulle glädjas åt det här brevet, om hon kunde se, hur det dock »tog» hennes »gosse!»

Om han skulle ta och göra mor en riktigt stor, stor glädje! Om han riktigt skulle försöka akta sig för de där »fläckarna på manligheten», som mor kallade det, och som hon så sörjde öfver att se hos honom. Inte skulle det då bli någon så stor svårighet, ty begäret var visst ej herre öfver honom. Så långt var han ej kommen. Det var bara en allmän slapphet, ett följande med strömmen.

»Tack,» sade han enkelt, då han och Aina härnäst träffades. Och han gladdes att se det ljusa, förhoppningsfulla uttryck, som därvid gled öfver hennes ansikte. — Det föll som en solglimt öfver hans nya väg.

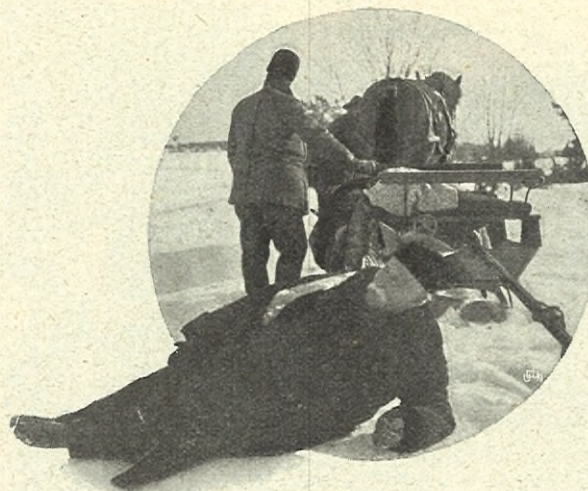
OLLE.

VÅRT FRUKOSTSTÄLLE.

»VÅRT FÖRSVAR.» NÅGRA ÖGONBLICKSBILDER FRÅN EN REKOGNOSERINGSTUR RUNDT STOCKHOLM.

I DESSA orons tider, när man från alla håll hör den uppfattningen uttalas, att krigets åskor äfven kunna komma att rulla öfver Östersjövägar, borde det vara hvarje medborgares plikt

»ÖMSOM I, ÖMSOM UTOM SLÄDARNE.»

att icke sorglöst »låta det gå», utan i sin mån bidraga på bästa möjliga sätt till att värna vår neutralitet — vårt hem.

Vi beslöto därför, några försvarsvänner, att ge oss ut på en liten expedition i syfte att utröna, huruvida något kunde göras för vår vackra hufvudstads försvar och hvad som redan var gjordt. Tidigt en strålande vacker morgon kuskade vi i väg öfver insnöade gården och sjöar, ömsom i, ömsom utom slädarne, men vid ett solskenshumör, som icke lät några kullerbyttor lägga sordin på glädjen. Ändtligen nådde vi en liten landtgård, som såg så inbjudande ut, att vi beslöto rasta och äta frukost. Vi emottogs med äkta svensk gästfrihet, dukade upp våra kalla kycklingar, bröd, smör och vin, och härligare har väl aldrig någon frukost smakat! Det var så fridfullt och stilla, som om ingen oro funnes till i världen, och vid en titt genom fönstret syntes som en illustration till detta lugn två par stutar sakta som sniglar draga sina lass förbi. Jag hann mycket makligt att göra i ordning min kamera och fästa bilden på plåten, innan de hunnit om knuten.

Det är en obeskriflig

EN AF SKANSARNE UTANFÖR STOCKHOLM. A. BLOMBERG FOTO.

känsla af hvila att en sådan härlig solskensdag komma från hufvudstadens nervösa, jäktande oro till så nära liggande, men dock så stilla trakter, där allt talar om ro och frid. Inga fabriker, inga spårvägar och i stället för automobiler dessa stutar, som sannerligen inte skena öfver oss. Annars ingen levande varelse på långa afstånd.

Efter att mättade och nöjda ha tackat vårt snälla värdfolk, stodo vi snart åter på landsvägen, njutande af Guds härliga sol och en liten cigarrätt samt spejande efter en mänsklig varelse, som kunde visa oss vägen till närmaste skjutshåll. Lyckan var oss huld och snart sutto vi åter i ett par slädar med skjutskarlar, som aldrig kört i trakten förut, hvarför vi naturligtvis ideligen körde omkull och vilse på isen. Ändtligen voro vi dock framme vid de första förskansningarna, som vi säkert utan att begå någon militärisk indiskretion kunna framställa i bild. De voro i sitt slag förträffliga, och kunde vi endast få ett 50-tal sådana till, vore vi sannerligen att gratulera. De kunna lätt anordnas, antingen genom nedgrävning eller uppe på marken, med skyddstak af träbjälkar och täckta med asfaltpapp och jord.

Anbringade man så positionsskansar för artilleriet i den härför synnerligen lämpliga, af mellanliggande bergpass och sjöar bestående terrängen, vore vi väl skyddade. Det är beräknadt, att träfbarheten är ungefär 1 på 40 i skydd af skansar, då däremot med endast terrängskydd ju hela truppen kan skjutas ned. Under krigstid skall staden försvaras af landstormen, de åtta sista åldersklasserna, män emellan 32—40 år. Linjetruperna (garnisonen) användas för försvaret af andra platser.

Vi sutto just efter middagen hos en af deltagarna i vår färd, en högre militär, njutande af kaffet framför brasan och resonerade om dessa viktiga frågor! Tänk, alla dessa familjefäder, som måste ut, om ofärd blir, bort från hem och affärer, och hvilka nu kanske inte ägna en tanke åt att i tid göra något att skydda sin stad. Och det gäller icke endast lif, utan kolossala ekonomiska intressen, för hvilkas skyddande utgifter endast vore en obetydlighet i jämförelse med risken af det nuvarande »låt-gå»-systemet!

Vår intressanta lilla rekognosceringstur var nu emellertid slut, och vi åtskildes förvissade om, att dessa vår hufvudstads rika naturliga möjligheter till ett försvar skulle begagnas, blott intresset blefve väckt.

ANTONIUS.

GLÖM EJ

Jubileumsfondens sparbössor!

TEATER OCH MUSIK.

KONSERTSÄSONGEN

nalkas sitt slut med stora steg. Efter de sedvanliga påskkonserterna och Musikföreningens tredje abonnementskonsert torde återstående konserter för säsongen vara lätt räknade.

Konsertföreningen avslöt tisdagen den 22 dennes sin verksamhet för året med sin sjätte abonnementskonsert. Och liksom föreningen med tillfredsställelse kan skåda tillbaka på sin verksamhet under det gångna musikåret, så synes det hafva varit densamma och dess energiske ledare hr *Aulin* angeläget att åstadkomma en värdig avslutning. Att detta och skulle lyckas med en sådan konstellation på programmet som Bach — Beethoven — Wagner kunde man på förhand taga för gifvet. Af de båda förstnämnda mästarne bjöds publiken på så godt som fullständiga nyheter. Konserten inleddes med några nummer ur Beethovens balettmusik »Die Geschöpfe des Prometheus», af hvilka nog den praktiska uvertyren mer än en gång utförts härstädes. Af de öfriga numren väckte särskildt andra satsens adagio med sina olika instrumentalsoli, tredje satsens förtjusande pastorale samt finalen den lifligaste ankläng. Det hela var i alla afseenden intressant, så mycket mera som man här återfann mer än ett välkänt tema, som den store mästaren senare använde i ett par af sina symfonier. Bach var representerad af en konsert i c-moll för två pianon och stråkorkester. Det mäktiga och väl genomförda verket, hvori hr *Stenhammar* och frkn *Märta Ohlsson* utförde pianostämmorna, var likaledes en intressant nyhet. Till sist utfördes trenne välkända och här ofta hörda kompositioner af Wagner, nämligen den af grubbel och längtan fyllda Faust-uvertyren, den smekande och dämpade Siegfried-idyllen samt den pompösa Kejsarmarschen. Efter det sista numret blef den numera synnerligen väl samspelade orkestern och dess skicklige ledare föremål för den i det närmaste fulltaliga publikens entusiastiska hyllning. En hvar ville tydligen uttrycka sin tacksamhet för hvad den unga Konsertföreningen, den där redan intagit en ledande ställning i vårt musiklif, velat och verkat. Bland de närvarande märktes Edvard Grieg med fru.

Fru *Cally Monrad* gaf i torsdags sin afskeds-konsert i Musikaliska akademien, naturligtvis som vanligt inför öfverfylld salong och med ett entusiastiskt bifall, som efter slutnumret kulminerade

i otaliga inropningar och ifriga näsduksviftningar. Till alla sina å de föregående konserterna sjungna romanser fogade den oförläpneliga och outtröttliga sångerskan denna gång ytterligare några nya, nämligen ett par af Kjerulf, »Det var då» och »Maanens Sölverglöd». Peterson-Bergers båda förtäfliga sånger »Maj i Munga» och »Du ler» samt trenne romanser af Grieg ur »Haugtussa», nämligen »Det syng», »Mote» och »Elsk». Programmet upptog vidare sånger af Schumann, Schubert och Stenhammar, hvilken sistnämnde som vanligt presterade ett utsökt ackompanjemang. — Detta var alltså för denna gång sista bladet i en konsertserie, som väl får betraktas som enastående. Fru Monrad har lagt hela Stockholm för sina fötter.

Stundande konserter. Till förmån för k. hofkapellets pensionskassa lär påskdagen komma att gifvas en symfonikonsert på k. teatern.

— Haydns odödliga oratorium »Skapelsen» gifves som vanligt på långfredagen i Östermalms kyrka till förmån för Frimurarebarnhuset.

— Sångsällskapet T. T. (Thalias Tjänare) gifver en intressant konsertmatiné på påskdagen i Musikaliska akademien.

SVENSKA TEATERN har åter hedrat sig med en vacker konstnärlig bragd — efter Hauptmanns »Den arme Henrik» ett annat af de ungtyska mästarne allvarsdjupa och fängslande verk: *Max Halbes* i författarens hemland med så stor framgång gifna drama »Floden». Floden — det är människolifvet, det oemotståndliga ödet, den alla fördämningar till sist krossande sanningen, utvecklingens värliga kraft, den ingen i längden straffadt förmår hämma, utan att själf ryckas med bland genombrottets spillror. Detta symboliserar af diktares genom Weichseln, det konungliga strömdraget, bäraren af så mycken kultur och rikedom, men också — genom öfversvämnarna i sitt deltalad — sprängaren och sköflaren af så många mänskliga fördämningar och beräkningar. Åskådaren föres in i en gammal vendisk godsägare- och dammvaktarfamilj, bestående af tre bröder, deras ålderstigna farmoder och den äldste broderns unga hustru Renate, och mellan dessa människor utkämpas nu genom trenne mästerligt koncentrerade akter den eviga, alljämt lika bittra striden om företrädesrätten till ärgandets och kärlekens häfvor. I brodershat, i sargande kamp på lif och död rasar den, till dess »floden» kommer, den hänsynslöse rättsskiparen,

och midt i envigeskampen rycker tvänne af bröderna bort med sina öfversvallande böljor.

Utförandet var fullt i höjd med den konstnärligt allvarliga uppgiften. De tre bröderna Doorn hade i hr *Hällberg*, far och son, samt hr *Kluntberg* hvar i sin läggning karaktärsfulla representer; som den tragiskt höga Renate gaf fröken *Lundeqvist* än en gång ett stycke stor konst; hr *Riego* gjorde af det gamla originalet Ulrichs en briljant bifigur, liksom äfven fru *Sandell*, farmodern, och fröken *M. Torsell*, tjänstflickan, väl fyllde sina platser. Bifallet var varmt, andaktsfullt. »Floden» bör äfven hos oss bli en varaktig framgång.

VASATEATERN har äntligen efter en hel del misslyckade operettnyheter fått tag i en operett, som både förtjänar att vinna publikens gunst, och som helt visst äfven kommer att göra det. Operetten, som bär namnet »Trollslottet» och är af »Tiggargäststudentens» berömda kompositör *Mil-löcker*, har ungefär ett kvartsekel på nacken, men är dock ny för vår publik. Dess svaghet ligger i en klen libretto, hvilken brist den emellertid delar med många andra operetter. Musiken har i stället så mycket större förtjänster, i det den alligenom är synnerligen melodios och anslående, med vackra körer och flere praktiska solonummer. Sålunda märkas i första akten balladen om Trollslottet, sjungen af fröken *Hamberg*, som dock absolut måste lära sig behärska sina höjdtöner, i andra akten *Edelweiss*-sången, föredragen af hr *Schücker*, som denna afton var synnerligen till sin fördel, samt den vackra tyrolerlirion om »den blå sjön», ypperligt utförd af fru *Meissner* samt hr *Schücker* och *Lund*. Dessa tre togo i alla afseenden priset för aftonen. Visserligen blef fröken *Berentz* kanske mest applåderad för sin ku-plett om mannen, och erkänns måste att hon föredrog den högst karaktäristiskt, men vi anse, att operetten skulle vunnit på, om denna kuplett varit borta, ty den hoppar aldeles utom ramen och verkar för mycket pålappad. Hr *Ringvall* lyckades ej göra mycket af sin för öfrigt otacksamma roll, hvaremot hr *Henning* aldeles försummade ett godt tillfälle att göra något af Hofmästaren. Öfriga personer fyllde väl sina uppgifter. Vackra dekorationer voro målade af Grabow. Det hela ledtes förtjänstfullt af hr *Meissner*. Vi anbefalla den melodiosa operetten åt älskare af nått och god operettmusik utan ett slipprigt innehåll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoders-kurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 3—9 APRIL 1904.

Söndag (påskdagen): Consommé med pastej; sparris med rördt smör, hammelsadel med potatiskroketter; savaräng.

Måndag (annandag påsk): Nässelkål med förlorade ägg; stekta ripor med salader; apelsin med blanc manger.

Tisdag: Rotpuré; stekt filet af rödspotta.

Onsdag: Persiljefyllt kalbringa; citronkräm med schäfferhattar.

Torsdag: Ärtor med fläsk; plättar med sylt.

Fredag: Norska kotletter med ärtor; soppa på päron.

Lördag: Blodpudding med skiradt smör; saftsoppa.

RECEPT:

Hammelsadel (f. 6 pers.). 2 1/2 kg. hammelsadel, 2 msk. smör (40 gr.), 1 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 lit. buljong eller vatten, 3 stora portug. lökar, vatten, salt, 3 msk. smör (60 gr.).

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus.

Beredning: Hammelsadeln, som bör ha hängt 6—8 dagar allt efter årstiden, bultas väl och tvättas med en duk doppad i hett vatten. Det mesta fettett på ryggen och njurarna tages bort, och rebben knäckas så, att slaksidorna kunna skäras bort, eller vikas upp, då sadeln ombindes med snöre, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en långpanna, sadeln lägges i och sättes in i ugnen. Då den är vac-

kert brynt, saltas och peppras den och spådes med den kokande buljongen. Den öses öfver och spådes omkr. hvar tionde minut, och får steka i god ugnsvärme 1 1/2—2 tim. Köttet serveras på sadeln, skuret i tunna skifvor och garneras med potatiskroketter samt brynt lök. Löken skalas, förvälles i saltadt vatten och skäres i klyftor, hvilka brynas i smöret.

Till säsen fräses smör och mjöl, köttjusens silas och skummas och tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, hvarefter säsen får koka 10 min. och afsmakas.

Savaräng (f. 6 pers.). 450 gr. hvetemjöl, 2 dcl. gräddmjöl, 40 gr. pressjäst, 1/4 tsk. salt, 2 hg. smör, 75 gr. strösocker, 4 ägg, 1/2 tsk. rivet citronskal.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. mjöl, 1 dcl. arrak, 1/2 dcl. kokande vatten, 1 msk. socker.

Glasyr: 1 dcl. franskt vin, 3 msk. socker.

Jordgubbsglace: 2 kkp. jordgubbs-sylt eller kompott, 50 gr. socker, 5 dcl. vatten, skal och saft af 1/2 citron, 2 dcl. sherry, karmin.

Beredning: Mjöllet siktas och 2/3 därav slås i ett fat. Mjölken ljummas och jästen upplöses i 2 msk. där-af. Resten af mjölken nedröres i mjöllet tillika med den upplösta jästen och saltet, och degen arbetas tills den blir smidig och blank, hvarefter den ställes att jäsa till sin dubbla storlek. Smöret tvättas och röres med sockret till skum samt tillsättes i degen jämte de uppvispade äggen, citronskalet och resten af hvetemjöllet hvarefter degen arbetas omkr. 1/4 tim. Den hälls därefter i smord och mjölad kranform och får åter jäsa upp. Kakan insättes i god ugnsvärme att grädda omkr. 3/4 tim. Den uppstjälpes och genomdränkes genast med en blandning af arraken, det kokande vattnet och sockret samt får kallna.

Vinet och sockret blandas väl och därmed glaseras kakan, hvarefter den upplägges på tårtpapper, på flat skål. Jordgubbs-sylten passeras och blandas med sockret, vattnet, citronskalet och saften samt sherry. Blandningen färgas med litet karmin och hälls i den nedfrusna glacemaskin samt vrides omkr. 1/2 tim. Glacen nedpackas därefter och den krossade isen, blandad med groft salt, packas tätt omkring maskinen i byttan och den får ytterligare frysa omkr. 2 tim.

Strax innan savarängen skall serveras upplägges glacen i hålet på kakan. Nässelkål (f. 6 pers.). 2 1/2 lit. spåda nässlor, 1/2 lit. körfvel, 3 msk. mjöl, 2 msk. smör (40 gr.), 2 lit. buljong, hvitpeppar, salt, socker.

Beredning: Nässlorna och körfveln rensas, sköljas mycket noggrant och förvälles i kokande, saltadt vatten omkr. 15 min., hvarefter vattnet afslås och grönsakerna läggs på sikt att af-rinna. De hackas fint, beströrs med mjöllet och fräses därefter i smöret. Den kokande buljongen påspådes, litet i sänder, och kålen får koka med tätt slutet lock omkr. 1 tim. Den skummas väl, afsmakas med kryddorna och serveras med förlorade ägg.

Apelsin med blanc-manger (f. 6 pers.). 5 apelsiner, 50 gr. strösocker, 1 kkp. jordgubbs- eller körsbärssylt, 1 hg. biscuits.

Blanc-manger: 4 dcl. tjock gräde, 1 msk. vaniljsocker, 3 blad gelatin, 2 msk. hett vatten.

Beredning: Apelsinerna skalas,

skäras i skifvor och alla kärnor borttagas noga. Apelsinskifvorna läggas i en geléskål, hvarfals med socker, sylt och biscuits.

Till blanc-mangern vispas grädden till hårdt skum och afsmakas med vaniljsockret. Gelatinet sköljes i kallt vatten och upplöses i det varma vattnet, får afsvalna och nedröres sedan försiktigt i gräddskummet. Blanc-mangern hälls därefter öfver apelsinerna i geléskålen och garneras sedan den stelnat, med sylt och biscuits.

Stekt filet af rödspotta (f. 6 pers.). 2 kg. rödspotta, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika, 3 msk. hvetemjöl, 1—2 ägg, 1 kkp. fint stötta skorpor.

Till stekning: 1/2 kg. flottyr.

Sås: 1 1/2 hg. brynt smör, 1 msk. fint hackad persilja.

Beredning: Hufvudet afskäres, in-älfvorna urtagas genom halsöppningen och fisken sköljes väl. Det mörka skinn- net lossas uppe vid hufvudet och afdrages med ett hastigt grepp. Den hvita skinnsidan skrapas väl fri från slem.

Fisken fläkes, ryggen samt fenorna och alla småben borttagas. Fileterna gnidas med salt och ättika och få ligga 1 tim. De aftorkas därefter med en fiskhandduk, beströrs med hvetemjöl, doppas i de uppvispade äggen och vändas i de stötta skorporna. Flottyrten upphettas i en stekpanna, tills en tunn, blå rök stiger upp från ytan, fileterna lägges och stekas vackert gulbruna på båda sidor. Finnes frityrkorg läggs fileterna däri och nedsänkas i den heta flottyrten. De upplägges på servet och garneras med persilja och citronskifvor eller kokt potatis. Smöret brynes lätt, blandas med den fint hackade persiljan och serveras i särskild sässkål.

Persiljefyllt kalbringa (f.

6 pers.). 2 kg. gödkalfbringa, 3 stora knippor persilja, 4 msk. smör (80 gr.) 1/2 msk. salt, 3 kkp. buljong eller vatten.

Till stekning: 2 msk. smör. Sås: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. mjöl, köttjus, 2 dcl. gräde.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och bogbladet jämte rebben skäras ut försiktigt, så att köttet blir helt. (På benen kokas buljong, hvarmed steken spådes). Persiljan sköljes, rensas och hackas groft samt inarbetas i smöret. Köttet gnides med saltet och persiljesmöret lägges på bringan, som därefter hoprullas och sys igen, hvarefter den brynes i smöret och får sakta steka i ugn eller på spisen omkr. 2 tim. Under stekningen spådes köttet med buljongen och öfveröses ofta med sin sås. När steken är färdig, borttagas alla trådar, bringan skäres i tunna skifvor och upplägges hel. Köttjusens silas och skummas, afredes om så önskas, samt serveras i särskild sässkål.

Schäfferhattar (f. 6 pers.). 100 gr. smör, 1 ägg, 75 gr. socker, 1/2 tsk. finrifvet citronskal, 50 gr. hvetemjöl. Hackad mandel och socker att strö öfver bakelserna.

Beredning: Smöret röres tills det blir hvitt och pösigt, ägget och sockret röras i 20 min., hvarefter smöret, citronskalet och mjöllet tillsättes, och massan omröres noga. En plättpanna värmas och gnides väl ren, samt smörjes med smält smör. En tsk. af smeten lägges i hvarje rum och utröres så att korna blifva jämna, hvarefter mandel och socker ströses öfver. Plättpannan insättes i ugn och bakelserna få grädda i god ugnsvärme, tills de blifva gulbruna, då de uttagas och böjas öfver en kapp.

GRAMMOPHON.

Med Trumpetarm. ÷ Fullkomligaste talapparaten i världen.

Intyg från Hans Maj: Konungen och Deras Kungliga Högheter Kronprinsparet.

Nya insjüngningar från följande af Sveriges mest framstående konstnärer ha ägt rum på senaste tiden, nämligen af Herrarne Forsell, Ödman, Nyblom, Wallgren, Lundqvist, Malmdahl, Bergström, Henning Malm, Svensson, Fruarne Jungstedt, Hellström, Frökarna Svärdsström, och Edström samt Svea Ligardes musikkår m. fl.

En stor och rikhaltig svensk såväl som internationell skifrepertoir finnes på lager och sändas på begäran kataloger öfver apparater och skifvor gratis och franko.

OBS! Vid köp af en grammophon begär en hvilken är försedd med vårt vidstående lagligt skyddade fabriksmärke: "Skrifvande Ängel".

Äkta apparater, skifvor och nålar erhållas bara från oss eller genom våra återförsäljare.

Skandinaviska Grammophon-Aktiebolaget, Stockholm.

Hufvudkontor: Regeringsgatan 9.

Riks. 36 58.

Telegramadress: Grammophon.

Allm. 88 02.

Den där djupa, granna glansen,

som alla önska å messing och koppar, erhålles lättast och med minsta arbete medelst Lagermans flytande putsmedel **Bon Ami**. Fräter icke på metallen, svider icke på fingrarna.

Fås öfverallt å 25, 50 öre och 1 kr. flaskan.

Glöm ej skaka flaskan!

Hvarje sömmerska

bör prenumerera på Iduns Modetidning, som endast innehåller det bästa, modernaste och smakfullaste af säsongens moder från Paris, London och Newyork.

Genom att prenumerera snarast får Ni fördelen att erhålla färdigklippta mönster till alla i Iduns Modetidning före modeller till extra billigt pris om rekvisitionblanketten som åtföljer hvarje nr insändes till Iduns Mönsterafdelning, Bryggaregatan 17, Stockholm.

Prenumeration kan ske å hvarje postanstalt eller bokhandel samt hos alla våra kommissionärer, där äfven lösnr å 10 öre kunna erhållas. Pris för helt år kr. 2: 20, halft år 1: 20. Prenumerera snarast på

Iduns Modetidning.

PABSTS äkta original

SKO- OCH STÖFVELBLOCK

Äro en välgärning för fötterna och en besparing af skodonet, som därigenom kan hållas eleg. o. i ordning.

"Sträck dig" modellen A är världens bästa stöfvelsträckare, som till och med väcker konkurrenternas afund. Uppgif fötens längd, höjden öfver vristen samt tårnas bredd.

FRISKA och NERVÖSA borde använda PABSTS Gummi-klackar, Mrkt: TIARA: D,

som medverka till en lugn, behaglig gång (liksom på en matta). De inbespara reparationer af klackarna. Rekommenderas till användning i större kontor, institut, lasarett etc., men isynnerhet för envar såväl inom- som utomhus. Sänd vid beställning en skiss af den gamle klacken. Fås hos alla handlande och skomakare. Observera noga stämpeln PABST eller TIARA och mottag ej några efterapningar. Skulle ofvannämnda fabrikat ej erhållas på platsen, så begär illustr. prislista eller adress på närmaste försäljningsställe direkt från

Fabrikanten G. PABST, Hamburg VII.

Det bästa hvetemjöllet

MALMÖ BEST PATENT

Malmö Stora Malsqvarn

Ritningar

till billiga, vackra och bekväma "Egna hem" i enkel villastil erbjuder planschverket "Små Boningshus" af O. Keller, 5-te upplagan, innehållande 30 ritplanscher jämte beskrifning och kostnadsförslag, pris 4 kr. Rekviseras från ingenjör K. A. Ekman, Bofors.

Verksamt lösende vid **influensa, hosta och heshet** är **Réglisse Florent**, särskildt **Pâte vanille à 40 öre, Pâte à l'anis à 35 öre.**

MUSIK-Instrumenter,

Strängar och Tillbehör erhållas bäst och billigast från **A. Th. Nilssons Musikhandel, Norrköping.** Violiner, Gitarrer, äkta Magdeburgerdragspel, Munsjal, Messingsinstrument Sartettnoter m. m.

Vid **Göteborgs Handelsskola**, Erik Dahlbergsgatan 2, midt emot K. F. U. M., Göteborg, börjas nya hufvudkurser den 13 april d. 3 och 25 maj d., 15 juni samt den 12 juli.

Kvinnliga och manliga elever emottagas. Grundlig och fullständig undervisning i dub ett italienskt bokhålleri, välskrifning, räkning, stenografi och språk m. m. Platser anskaffas i de flesta fall. Höstterminen börjar den 8 sept. Begär prospekt, som sändes kostnadsfritt. **KARL O. LINDBERG**, skolans föreståndare. Rikst. 31 61.

BECHSTEINS och **PERZINAS**.

prisbelönade och af framstående pianister lofordade

Pianinos och Flyglar

Abr. Lundquists Pianoetablissement

8 Malmorgsgatan 8, 1 tr., ingång äfven genom Musikhandeln.

Högstedt & C:o

32 REGERINGSGATAN 32 STOCKHOLM

Specialitet: **Bordeaux- & Bourgogne-viner** Billiga priser.

Endast kr. 1: 50 kostar 100 olika vackra vykort hos **Dagmar Eriksén**, Norrköping. Ins. likvid i postanvisning eller frimärken.

Vid **Sigtuna enskilda vårdanstalt** för lindrigare sinnessjuka finnes tillförlig af densamma utvidgning nu några platser lediga. Närmare upplysningar genom **Sigtuna Sjukhem**. Allm. Telefon., Sigtuna 2. Rikstelefon Sigtuna 4.

Norrköpings Färgeri-Aktiebolag Norrköping utför — som specialité — efter modernaste och bästa arbetsmetoder **kemisk tvätt** och **färgning** af allehanda artiklar, tillhörande **Damgarderoben**, äfvensom **Dukar, Draperier, Gardiner, Mattor** m. m. Elegant arbete, skyndsamt och till moderat pris.

Foreign Women Students in Oxford. Se Idun N:o 11, 1904.

Den tolfte lärarinnekursen vid Göteborgs skollök börjar i september 1904. Ansökningar, ställda till Ordföranden i Göteborgs folkskolestyrelse mottagas till 1 maj. Kursafgiften är femtio kronor. Prospekt sändas på begäran. Vidare upplysningar meddelas af Fröken **Alma Peterson**, föreståndarinnan.

Kurs i klädsömnad. Grundlig undervisning i mönsterritning, tillskärning, profning af skicklig sömmerska. Eleven syr endast eget arbete. Lektionstid 11-3. Grefteuregatan 30 B, 3 tr. A. T.: 43 82. **Selma Wahlgren.**

Nya lättväfda mönster till mattor, gardiner, klädningstygger m. m. innehåller tredje häftet af "Moster Emmas Värk". Kostar 1 kr 35 öre. Erh mot post. från utg. Kneippbadet, Norrköping.

Öfverblifna årgångar af **Iduns Handarbetstidning**, från år 1903, innehållande öfver ett hundratal stulfulla och moderna originalmönster realiserats till 1 krona pr st. om beloppet insändes i postanvisning till **Iduns exp.**

Ung flicka som länge önskat utbildning till sjuksköterska men saknar medel, vore tacksam för ett lån af 300 kr. Svar till 15 april, Iduns exp., f. v. b.

ELEVER I KONSTVÄFVAD mottagas i **Garn- & Konstväfnadsaffären**, Djeknegatan 31, Malmö.

Till Aachen eller Wiesbaden önskas resällskap af språkunnig Dam eller familj, som äfven ämnar sig dit. Svar till "W. K.", Iduns exp.

Prenumerera på **Iduns Modetidning** som under hela säsongen kommer att bjuda på det mest rikhaltiga, moderna och smakfulla innehåll. Pris kr. 1: 20 för halft år å hvarje postanstalt. **Iduns expedition.**

LEDIGA PLATSER vid **Hörs samskola** blir nästa hösttermin plats ledig för en **lärarinna** i engelska och franska språken samt historia. Kompetensvillkor: afgångsbetyg från högre lärarinneseminarium eller högre elementarläroverk för flickor. Lön enligt lag. Ansökningstiden utgår den 30 april. Hör den 21 mars 1904. **Styrelsen.**

En enkel och anspråkslös barnjungfru erhåller genast plats hos Inspektorsfamilj på landet för att vara frun behjälplig vid skötsel och tillsyn öfver 4 minderåriga barn. Svar till "Anspråkslös Inspektorsfamilj" under adr. S. Gumélii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kvinnlig Korrespondent, skicklig i stenografi och maskinskrifning, helst något kunnig i tyska och engelska, erhåller genast plats. Lön från 75-100 kr. pr månad beroende på kompetens. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, referenser och fotografi under adress **Aktiebolaget Södertelge Verkstäder**, Södertelge.

Lärarinna önskas strax i familj på landet att undervisa 2-3 flickor i ålder 9-12 år i vanliga skolämnen och språk, särskildt tyska samt musik. Den, som är villig att i hemmet något hjälpa till, äger föredrä. Svar med betyg och fotografi till "Tjänsteman", Kristianstad p. r.

Uddevalla Elementarläroverk för flickor.

Tillförlig af dels dödsfall, dels afgång från läroverket erfordras fr. o. m. nästa hösttermin en **föreståndarinna**, som tjänstgör vid skola, och **2-3 lärarinnor**, samtliga med undervisningskyldighet förträdesvis i de högre klasserna.

Hufvudämnen för de lediga platserna äro dels kristendom och modersmål, dels tyska och engelska, dels matematik, och anses önskligt, att en blifvande föreståndarinna kunde åtaga sig undervisning i kristendom.

Årliga lönen utgår för föreståndarinnan 2,200 kronor samt för hvardera af lärarinorna tillsvärdare 1,200 kronor.

Sökande böra hafva genomgått högre lärarinneseminarium eller därmed jämförlig läroanstalt.

Ansökningar åtföljda af präst-, läkare- och kompetensbetyg, insändas före den 10 nästa april till läroverkets styrelse.

En lärarinnebefattning

vid **Nya Elementarskolan** för flickor i **Örebro**, omfattande tyska språket i klass 3-8 samt svenska i klass 7, blir ledig till nästa läsår. Lön: 1200 kr., hvarjämte läroverket erlägger halva årsafgiften till pensionskassan. Kompetensvillkor: Högre lärarinneseminarium eller därmed jämförlig utbildning. Ansökningar ställda till lektor **Harald Borg**, Örebro, torde inlämnas före den 20 april.

Tillkännagivande.

En stadsbarnmorskebefattning i Växiö

förklaras härmed ledig. Ansökningar till den samma ställas till Stadsfullmäktige i Växiö och inlämnas före den 3 maj d. å. till Hälsovårdsnämnden. Lön 450 kronor jämte fri telefon. Ansökningshandlingarne böra innehålla utom kunskaps- och tjänstgöringsbetyg äfven präst och läkarebetyg.

Växiö den 2 mars 1904.

Hälsovårdsnämnden.

EN SJUKSKÖTERSKEPLATS inom Orsa extra provinsialläkaredistrikt, att tillträdas den 1 september innevarande år, förklaras härmed till ansökan ledig. Lön i ett för allt 750 kronor.

Ansökningar, som skola vara insända före den 1 instundande maj och ställda till Orsa kommunalnämnd, böra åtföljas af frisk- och tjänstgöringsbetyg.

Orsa den 10 mars 1904.

Kommunalnämnden.

Goda platser för hushållsbitr., lärarinnor, barnfr., värddinnor att genast söka genom Inack. Byrån, Hamngatan 2 III, Norrköping.

Vik. lärarinna, kompetent att undervisa i hufvudsakligast historia och tyska äfven på högre stadiet, önskas genast vid elementarläroverk för flickor. Svar till "A. R.", p. r. Arboga.

Guvernante.

För undervisning af et 10 års barn i de alm. skolelag, musik og gymnastik, hos en på landet i Vermland boende norsk familje, er plads ledig. Tiltredelse august dette år. Billet merket "Fordingslös 12", bedes nedlagt i dette blads expedition.

För en pålitlig ordentlig och barnkär bättre flicka, kunnig i sömnad och handarbet, finnes plats ledig ca: 24 april, att sköta 2 barn (8-4 år). Svar jämte fotografi torde sändas till "Fritt vivre", Göteborg p. r.

Elevplatser i barnvård vid Föreningen Barnvårns i Göteborg hem för späda barn, beläget vid Lerums järnvägsstation, äro lediga den 1 i hvarje månad. En och annan frieleg antages ock. Elever som genomgått kurs vid hemmet, erhålla väl aflönade platser. Närmare meddelar föreståndarinnan, fröken E. Thedenius, Lerum.

Hushållsfröken erh. plats i officersfam. i Stockholm. Lön 200 kronor. Inack. Byrån, Hamng. 2, 3 tr. Norrköping.

En bildad, musikalisk, anspråkslös och snäll flicka ej under 25 år, hemmastadd i sömnad, handarbeten, hushållsbetyg får plats i familj i början af maj. Fotografi och betyg sändes under adress "C. D.", Iduns exp.

Bildad flicka, villig att i embetsmannafamilj hjälpa till med skrifning för god plats. Norra Inack. Byrån, Malmkilnadsgratan 27, Sthlm. Obs! Ny adress.

Barnsköterska.

Pliktrogen och barnkär bättre flicka, fullt kompetent i barnvård, erhåller plats den 1 eller 24 april, att sköta 3 barn om 6 år, 1 1/2 år och 1/2 år. Svar med lönepretentioner och betygsskrifter eller rekommendationer samt medsändande af fotografi sändes till Fru R. Ericsson, Kristinelundsgatan 4, Göteborg.

För en bättre flicka, kunnig i god matlagning och husliga göromål, finnes plats i 3 personers hushåll. Jungfru finnes för grofsysslor. Svar till "Vänligt bemötande", Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

För lärarinnor, bildade hushållsbiträden, hushållerskor, barnfröknar finnes goda platser att söka. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm. Etab. 1887.